

WZÓR

Załącznik do Zarządzenia

Prezesa Sądu Rejonowego w

i Dyrektora Sądu Rejonowego/Okręgowego w

z dnia 21 lipca 2020 roku

OCENA

RYZYKA ZAWODOWEGO NA STANOWISKU PRACY ZAWODOWEGO KURATORA SĄDOWEGO

Opracował Zespół:

.....

(miejsowość, data)

Zatwierdził:

.....

Prezes Sądu Rejonowego/Dyrektor
Sądu Rejonowego/ Okręgowego

W

SPIS TREŚCI:

Rozdział I. Informacje ogólne	3
Rozdział II. Odpowiedzialność za przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego w Sądzie Rejonowym w	5
Rozdział III. Przebieg ryzyka zawodowego	5
Rozdział IV. Dokumentacja oceny ryzyka zawodowego	10
Rozdział V. Aktualizacja ryzyka zawodowego	12
Rozdział VI. Wybrane przepisy regulujące 12	
Rozdział VII. Spis załączników do dokumentacji oceny ryzyka	13
Załącznik nr 1, Oświadczenie pracownika o zapoznaniu z „Oceną ryzyka zawodowego”	12
Załącznik nr 2, Dokumentacja oceny ryzyka zawodowego	13
Załączniki nr 3, Informacje ogólne dotyczące sposobów ograniczenia narażenia na działanie czynników biologicznych występujących podczas wykonywania badań wraz z procedura pre- i postekspozycyjną	45
Załącznik nr 4, Procedura postępowania z odpadami	49
Załącznik nr 5, Procedura udzielenia wsparcia psychologicznego kuratorom sądowym	52

I. Informacje ogólne

Stosowanie do treści art. 207§2 pkt 1 k.p. pracodawca jest obowiązany chronić zdrowie i życie pracowników przez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki. W szczególności pracodawca jest obowiązany organizować pracę w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy. W żaden sposób koszty działań w zakresie stanu bezpieczeństwa i higieny pracy nie mogą obciążać pracownika.

Kolejnym ważnym obowiązkiem pracodawcy z zakresu zapewnienia bezpiecznych warunków pracy i higieny pracy jest dokonanie oceny i udokumentowanie ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą oraz stosowanie niezbędnych środków profilaktycznych zmniejszające ryzyko (art. 226 pkt 1 k.p.) oraz informowanie pracowników o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami (pkt 2). Z treści cytowanego wyżej art. 226 k.p. wynikają dla pracodawcy trzy obowiązki ściśle ze sobą powiązane, a mianowicie:

1. obowiązek oceny ryzyka zawodowego;
2. obowiązek dokumentowania ryzyka zawodowego;
3. obowiązek informowania pracowników o ryzyku zawodowym oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami.

Ryzyko zawodowe, które *expressis verbis* nie jest opisane w kodeksie pracy, zostało zdefiniowane w § 2 pkt 7 *rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy*. Przez ryzyko zawodowe rozumie się prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą, powodujących straty, w szczególności wystąpienia u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy lub sposobu wykonywania pracy. Identyczną definicję ryzyka zawodowego podaje w art. 4 pkt 4 *ustawy z 27 czerwca 1997 roku o służbie medycyny pracy* (Dz.U. z 2018, poz. 1155, ze zm.).

Pracodawca dokonując oceny ryzyka zawodowego powinien uwzględnić wszystkie czynniki środowiska pracy charakterystyczne dla danej grupy zawodowej, jak również sposoby wykonywania pracy. Nadto przy ocenie ryzyka zawodowego ma obowiązek wziąć pod uwagę zagrożenia psychospołeczne, jakie wiążą się z wykonywaną pracą, na przykład stres. Wynika to wprost z §39a ust. 3 cytowanego rozporządzenia *w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy*. W przypadku oceny ryzyka zawodowego w pracy kuratorów sądowych niezwykle istotne jest kompleksowe opisanie stanowiska pracy, lokalizacji stanowiska pracy, ale także granic obiektu.

W kartach ryzyka zawodowego kuratorów sądowych dominuje tendencja do opisanie stanowiska pracy i środowiska pracy tylko do siedziby zespołu kuratorskiej służby sądowej, natomiast nie jest opisane stanowisko pracy kuratora w terenie, także w siedzibie ośrodków kuratorskich. Brak tej charakterystyki (np. w celu realizacji zadania w terenie dotarcie do miejsca wykonania czynności służbowych pieszo kilka kilometrów po szutrze lub leśnym dukcie z uwagi na brak komunikacji publicznej, konieczność użytkowania samochodu prywatnego do celów służbowych) i związanych z tym oszacowanych ryzyk wpływa na realizację obowiązków pracodawcy opisanych w art. 237⁶ i art. 237⁷ k.p.

Zgodnie z treścią art. 237⁶ k.p pracodawca jest obowiązany dostarczyć pracownikowi nieodpłatnie środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy

oraz informować go o sposobach posługiwania się tymi środkami. Nadto jest obowiązany dostarczać pracownikowi środki ochrony indywidualnej, które spełniają wymagania dotyczące oceny zgodności określone w odrębnych przepisach.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 2012 roku w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania badań na obecność alkoholu lub innego środka użytego w celu wprowadzenia się w stan odurzenia w organizmie nieletniego (Dz.U. z 2012, poz. 468), a także rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu przeprowadzania badań na obecność alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych w organizmie skazanego lub sprawcy oddanego pod dozór lub zobowiązanego do powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania środków odurzających lub substancji psychotropowych, ich dokumentowania oraz weryfikacji (Dz.U. z 2012, poz. 104) nakłada na kuratora obowiązek wykonywania badań przy użyciu alkomatu oraz testera narkotykowego, co wiąże się z bliskim kontaktem z osobą badaną należącą do grupy o zwiększonym ryzyku. Pracodawca powinien wyposażyć kuratora w środki ochrony indywidualnej, tj. rękawiczki jednorazowego użytku, maseczkę jednorazową czy też płyn do dezynfekcji rąk. Powinna być także opracowana procedura pre- i postekspozycyjna oraz procedura utylizacji odpadów (kontakt z materiałem biologicznym- śliną). Praktyka wskazała, że do okresu przed wystąpieniem w Polsce epidemii koronawirusa COVID-19 kuratorzy sądowi najczęściej nie byli wyposażeni w środki ochrony indywidualnej, zatem w trakcie wykonywania badań byli narażeni na zakażenie.

Jak wyżej wykazano najważniejszym celem oceny ryzyka jest określenie, jak znaczące zagrożenia występują w miejscu pracy i czy zapobiega się im przy pomocy właściwych i wystarczających środków zaradczych, co służy zapewnieniu **poprawy warunków pracy** oraz ochrony życia i zdrowia pracowników. Ocena ryzyka prowadzi do upewnienia się, że prawdopodobieństwo, iż ktoś ulegnie wypadkowi lub zachoruje wskutek występowania zagrożeń w miejscu pracy, jest na możliwie najniższym poziomie. W przypadku kuratorów sądowych, którzy mają terenowo-biurowy charakter pracy w systemie zadaniowego czasu pracy proces oceny ryzyka jest z tego powodu utrudniony, bowiem wymaga opisanie kompleksowej charakterystyki stanowiska pracy, także w rozległym terenie o różnej konfiguracji, także klimatycznej. Od sposobu przeprowadzenia tej oceny zależy w dużej mierze skuteczność podejmowanych przez pracodawcę działań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy kuratorów sądowych. Niniejszą ocenę ryzyka zawodowego przeprowadza się w sposób usystematyzowany, jako proces ciągły, pozwalający na sformułowanie wniosków w zakresie poprawy warunków pracy. Współdziałanie pracowników sądu, w tym kuratorów sądowych i ich przedstawicieli (Krajowej Rady Kuratorów, związków zawodowych) w jej przeprowadzeniu zwiększa ich zaangażowanie w rozwiązywaniu problemów związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy oraz wpływa na lepszą realizację wynikających z niej działań korygujących i zapobiegawczych. Równocześnie zwiększa się świadomość występujących zagrożeń, co jest istotne dla ich skuteczniejszego ograniczania.

Każdorazowo przy zakupie nowych urządzeń, wprowadzeniu znaczących zmian, nowych substancji, technologii, zidentyfikowaniu nowych odmian wirusów, czy też innych źródeł nowych zagrożeń, należy ponownie ocenić związane z nimi ryzyko zawodowe.

W celu ujednoczenia pojęć wprowadza się następujące definicje:

- **narażenie zawodowe**- to oddziaływanie czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących w środowisku pracy na organizm pracownika,

- **zagrożenie**- to stan środowiska pracy mogący spowodować wypadek lub chorobę zawodową (np. środki chemiczne, prąd elektryczny, praca na wysokości, obciążenie psychoneurwowe itd.),
- **ryzyko zawodowe**- jest prawdopodobieństwem wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą, powodujących straty, w szczególności wystąpienia u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń zawodowych występujących w środowisku lub sposobu wykonywania pracy,
- **ocena ryzyka zawodowego**- jest procesem analizy i wyznaczania dopuszczalności ryzyka i wyznaczania dopuszczalności ryzyka na stanowisku pracy, przy czym ryzyko jest kombinacją częstości lub prawdopodobieństwa wystąpienia określonego zdarzenia, wywołującego zagrożenie i konsekwencji (skutków) związanych z tym zagrożeniem,
- **środki ochronne**- to środki ochrony zbiorowej i środki ochrony indywidualnej lub inne środki (techniczne lub organizacyjne), stosowane w celu ograniczenia ryzyka zawodowego,
- **działania profilaktyczne**- są to niezbędne działania (organizacyjne, techniczne, technologiczne) zmierzające do obniżenia poziomu ryzyka zawodowego na stanowisku pracy;
- **środowisko pracy**- rozumie się przez to warunki środowiska materialnego (określonego czynnikami fizycznymi, chemicznymi i biologicznymi), w którym odbywa się proces pracy;
- **stanowisko pracy**- definiowane jako przestrzeń pracy, wraz z wyposażeniem w środki i przedmioty pracy, w której pracownik lub zespół pracowników wykonuje pracę;
- **sytuacja kryzysowa**- sytuacja będąca następstwem zdarzenia traumatycznego lub stresu, mającego wpływ na funkcjonowanie kuratora sądowego.
- **interwencja kryzysowa**- zespół psychologicznych działań, których celem jest przywrócenie równowagi psychicznej pracownika, u którego na skutek sytuacji kryzysowej wystąpił stan kryzysu psychicznego, utrudniającego lub uniemożliwiającego samodzielne odzyskanie równowagi emocjonalnej, poznawczej i behawioralnej.
- **pierwsza pomoc emocjonalna**- psychologiczne wsparcie kuratora sądowego bezpośrednio po wystąpieniu sytuacji kryzysowej, którego celem jest zredukowanie stresu oraz wzmocnienie krótko i długoterminowego radzenia sobie w danej sytuacji kryzysowej.

Ocena ryzyka zawodowego obejmuje wszystkie stanowiska pracy, zarówno stacjonarne jak i niestacjonarne.

Rozdział II. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRZEPROWADZENIE OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO W SĄDZIE REJONOWYM w

Za niżej wymienione działania odpowiedzialni są:

1. za wdrożenie procedury oceny ryzyka zawodowego – specjalista ds. BHP,
2. za opracowanie *Dokumentacji oceny ryzyka zawodowego*- zespół powołany Zarządzeniem Prezesa i Dyrektora Sądu Rejonowego w, w sprawie powołania zespołu do przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy kuratora sądowego w Sądzie Rejonowym w

3. za zapoznanie nowo zatrudnianych pracowników, aplikantów kuratorskich i studentów odbywających praktyki w Sądzie z dokumentacją oceny ryzyka zawodowego na ich stanowiskach- specjalista ds. BHP (w toku instruktażu ogólnego),
4. za przechowanie kompletnej „*Dokumentacji oceny ryzyka zawodowego*”- Kierownik Oddziału Kadr.

Rozdział III. PRZEBIEG OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO

Proces przygotowania i dokumentowania oceny ryzyka zawodowego.

1. Powołanie zespołu do przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego.

Osoby powołane do Zespołu posiadają niezbędną wiedzę i dostęp do zasobów informacji, znajomość i zrozumienie zasad oceny ryzyka i umiejętności oceny szkodliwych następstw zagrożeń. Osoby oceniające posiadają również umiejętności formułowania propozycji korygujących i zapobiegawczych prowadzących do eliminowania lub ograniczania ryzyka zawodowego.

2. Zebranie odpowiednich informacji i niezbędnych zasobów do przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego.

Źródłem informacji potrzebnych do oceny ryzyka zawodowego są między innymi:

- lokalizacje stanowisk pracy w budynku sądu oraz w terenie o różnej konfiguracji określonym wg. właściwości miejscowej sądu (kuratorzy sądowi)
- stosowane w procesie pracy maszyny (urządzenia), urządzenia biurowe i narzędzia,
- warunki środowiskowe, charakterystyka procesu pracy,
- procedury techniczne i technologiczne,
- wyniki pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowisku pracy,
- informacje eksperckie i informacje uzyskane od pracowników zatrudnionych na stanowiskach, na których dokonano oceny ryzyka,
- sprawdzenia czy praca jest wykonywana zgodnie z przepisami i ustalonymi procedurami,
- publikacja fachowa- Wirkus Ł. *Stres w pracy kuratora sądowego*, Wydawnictwo Impuls, Kraków 2015,
- publikacja fachowa *Monitoring stresu zawodowego w sądach i jego skutków zdrowotnych* realizowany w latach 2014-2016.
- publikacja fachowa Janus-Dębska A., Gronkiewicz-Ostaszewska M., *Bezpieczeństwo kuratorów sądowych w świetle badania ankietowego*, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2016.
- Publikacja fachowa Kobes P., *Bezpieczeństwo pracy kuratorów sądowych*, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2016.
- *Wykonywanie obowiązków przez kuratorów sądowych. Informacja o wynikach kontroli*. Delegatura NIK we Wrocławiu. LWR.430.002.2018. Nr ewid.20/2018/P/17/106/LWR. (źródło: <https://www.nik.gov.pl/kontrole/P/17/106/>).

3. Sporządzanie charakterystyk stanowisk pracy w aspekcie analizy i oceny ryzyka zawodowego.

W oparciu o zebrane informacje, o których mowa w pkt. 2, sporządzono „*charakterystykę stanowiska pracy kuratora sądowego*”, według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do „*Dokumentacji*”.

4. Dokonywanie identyfikacji zagrożeń na stanowiskach pracy.

Identyfikację czynników występujących na danym stanowisku pracy sporządza się według Karty identyfikacji zagrożeń w oparciu o:

- dokumentację techniczną urządzeń i instrukcje stanowiskowe,
- obserwację zadań wykonywanych na stanowisku pracy i poza stanowiskami,
- obserwację czynników zewnętrznych, w tym topografii terenu, które mogą mieć wpływ na stanowisko pracy,
- wywiady z kuratorami sądowymi
- analizę organizacji przedsięwzięć dla zapewnienia właściwych warunków pracy.

5. Dokonanie oszacowania ryzyka zawodowego, sformułowanie działań profilaktycznych eliminujących lub ograniczających ryzyko zawodowe.

Zespół powołany do oceny ryzyka zawodowego wyniki oceny sporządził na „*karcie oceny ryzyka zawodowego*”.

Metoda wykorzystana do oceny ryzyka zawodowego w Sądzie Rejonowym w to metoda pięciostopniowa, na podstawie PN-N-18002, przeznaczona do jakościowego oszacowania ryzyka zawodowego. Metoda ta polega na szacowaniu parametrów ryzyka na podstawie funkcji ciężkości zdarzeń, czyli skutków (tablica 1) oraz prawdopodobieństwa, z jakim mogą one wystąpić (tablica 2).

Zgodnie z *Dyrektywą 2000/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 września 2000 roku w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działania czynników biologicznych w miejscu pracy* (siódma dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art.16 ust.1 dyrektywy 89/391/EWG), *dyrektywą Rady z dnia 30 listopada 1989 roku dotyczącą minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w miejscu pracy* (pierwsza szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG), *dyrektywą 89/654/EWG*, przepisami *Kodeksu pracy* oraz *rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bhp* pracodawca powinien stosować środki zapobiegawcze na podstawie następujących zasad:

- ochrony pracowników przed ryzykiem dla ich zdrowia i bezpieczeństwa, łącznie z zapobieganiem takiemu ryzyku, powstającym lub mogącym powstać w wyniku narażenia na działania czynników biologicznych w miejscu wykonywania pracy,
- unikanie ryzyka,
- zapobieganie ryzyku u źródeł,
- stosowanie nowych rozwiązań technicznych,
- dostosowanie pracy do pojedynczego pracownika, szczególnie odnośnie projektowania pracy, wyboru wyposażenie roboczego oraz metod pracy w celu zmniejszenia negatywnego wpływu tego typu pracy na zdrowie pracownika,

- zastępowanie środków niebezpiecznych bezpiecznymi lub mniej niebezpiecznymi,
- prowadzenie spójnej i całościowej polityki profilaktycznej (zapobiegawczej), obejmującej technikę, organizację pracy, warunki pracy, stosunki społeczne i wpływ czynników związanych ze środowiskiem pracy,
- nadawanie pierwszeństwa środkom ochrony zbiorowej przed środkami ochrony indywidualnej.

Tablica 1. Szacowanie ciężkości następstw

Następstwa	Charakterystyka
o małej szkodliwości	<i>Urazy i choroby, które nie powodują długotrwałe dolegliwości i absencję w pracy; są to: czasowe pogorszenie stanu zdrowia, takie jak niewielkie stłuczenia i zranienia, podrażnienia oczu, objawy niewielkiego zatrucia, bóle głowy itp.</i>
o średniej szkodliwości	<i>Urazy i choroby, które powodują niewielkie, ale długotrwałe lub nawracające okresowo dolegliwości i są związane z okresami absencji; są to np.: zranienia, oparzenia drugiego stopnia na niewielkiej powierzchni ciała, alergię skórne, nieskomplikowane złamania, zespoły przeciążeniowe układu mięśniowo- szkieletowego (np.: zapalenie ścięgna) itp.</i>
o dużej szkodliwości	<i>Urazy i choroby, które powodują ciężkie i stałe dolegliwości i/lub śmierć; są to np.: oparzenia trzeciego stopnia, oparzenia drugiego stopnia na dużej powierzchni ciała, amputacje, skomplikowane złamania z następową dysfunkcją, choroby nowotworowe, toksyczne uszkodzenia narządów wewnętrznych i układu nerwowego w wyniku narażenia na czynniki chemiczne, zespół wibracyjny, zawodowe uszkodzenia słuchu, astma, zaćma, itp.</i>

Tablica 2. Szacowanie prawdopodobieństwa następstw

Prawdopodobieństwo	Charakterystyka
mało prawdopodobne	<i>Następstwa zagrożeń, które nie powinny wystąpić podczas całego okresu aktywności zawodowej pracownika</i>
prawdopodobne	<i>Następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić nie więcej niż kilkakrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika</i>
wysoce prawdopodobne	<i>Następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić wielokrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika</i>

Po oszacowaniu parametrów ryzyko wartościowane jest z matrycy ryzyka w skali pięciostopniowej, a następnie, zgodnie z zaleceniami normy, konieczne jest podjęcie niezbędnych działań profilaktycznych. Wartościowanie ryzyka oraz działania profilaktyczne ujęte zostały w poniższych tabelach (tabele 3, 4 i 5).

Tablica 3. Wartościowanie ryzyka w skali pięciostopniowej (PN-N-18002)

PRAWDOPODOBIENSTWO	CIĘŻKOŚĆ NASTĘPSTW		
	mała	średnia	duża
mało prawdopodobne	bardzo małe 1	małe 2	średnie 3
prawdopodobne	małe 2	średnie 3	duże 4
wysoce prawdopodobne	średnie 3	duże 4	bardzo duże 5

Tabela nr 4. Oszacowanie ryzyka zawodowego na podstawie wartości wielkości czynnika szkodliwego występujące w powietrzu na stanowisku pracy

Wartość wielkości czynnika szkodliwego (P)	Oszacowanie Ryzyka
$P > P_{\max}$	duże
$P_{\max} > P > 0,5 P_{\max}$	średnie
$P < 0,5 P_{\max}$	małe

gdzie P_{\max} – wartość dopuszczalna na podstawie odpowiednich przepisów (NDS- najwyższego dopuszczalnego stężenia lub NDN- najwyższego dopuszczalnego natężenia).

Tablica 5. Działania profilaktyczne dla wartościowania ryzyka skali pięciostopniowej

poziom ryzyka	wartościowanie ryzyka	działania profilaktyczne
Bardzo duże	niedopuszczalne	<i>Praca nie może być rozpoczęta ani kontynuowana do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.</i>
Duże	niedopuszczalne	<i>Jeżeli ryzyko zawodowe jest związane z już wykonywaną pracą, to działania w celu jego zmniejszenia trzeba podjąć natychmiast. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.</i>
Średnie	dopuszczalne	<i>Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego.</i>
Małe	dopuszczalne	<i>Zaleca się rozważenie możliwości dalszego zmniejszenia poziomu ryzyka zawodowego lub zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje, co najmniej na tym samym poziomie.</i>
Bardzo małe	dopuszczalne	<i>Nie jest konieczne prowadzenie żadnych działań.</i>

Wyniki oceny ryzyka zawodowego stanowią podstawę do opracowania działań profilaktycznych na stanowiskach pracy. Przy podejmowaniu działań w celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i związanego z nimi ryzyka zawodowego, przyjmuje się w następującej kolejności stosowanie środków ochronnych:

- a) środki techniczne eliminujące lub ograniczające zagrożenia u źródła,

- b) środki ochrony zbiorowej,
- c) środki organizacyjne i proceduralne (procedury lub instrukcje bezpiecznej pracy),
- d) środki ochrony indywidualnej.

6. Zapewnienie udziału pracowników w czynnościach związanych z oceną ryzyka zawodowego.

W trakcie dokonywania „oceny ryzyka zawodowego” zapewniono udział pracowników w Zespole do opracowania „Dokumentacji” oraz na poszczególnych etapach opracowania oceny ryzyka zawodowego.

Przeprowadzone zostały konsultacje wyników z przedstawicielstwem pracowników-zawodowych kuratorów sądowych (związkami zawodowymi).

Rozdział IV. DOKUMENTACJA OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO

Pełna „dokumentacja oceny ryzyka zawodowego” gromadzona jest i przechowywana przez Kierownika Oddziału Administracyjnego w Sądzie Rejonowym w, odpis dokumentacji oceny ryzyka zawodowego przekazany Dyrektorowi Sądu Rejonowego w Końcowa ocena ryzyka zawodowego dla poszczególnych stanowisk pracy (załączniki nr 1,2,3,4,5) dostępna jest dla wszystkich pracowników, w celu zapoznania się z nimi, na portalu intranetowym Sądu.

W celu spełnienia obowiązku zapoznania się z oceną ryzyka zawodowego przewiduje się, iż każdy pracownik (kurator sądowy) zostanie zapoznany z dokumentacją korzystając z portalu wewnętrznego sądu z informacjami ogólnymi „Oceny ryzyka zawodowego” i „Dokumentacją oceny ryzyka” dla własnego stanowiska, wypełni oświadczenie załącznik nr 1, a następnie przekaze je swojemu przełożonemu, który dostarczy oświadczenia za pośrednictwem kierownika Oddziału Administracyjnego do Oddziału Kadr.

Rozdział V. AKTUALIZACJA OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO

Aktualizację oceny ryzyka zawodowego należy przeprowadzić wówczas, gdy wykorzystywane do jego oceny informacje straciły swoją aktualność, a w szczególności:

- przy tworzeniu nowych stanowisk pracy,
- przy wprowadzeniu zmian na stanowiskach pracy (technologicznych lub organizacyjnych),
- zmianach legislacyjnych związanych z wykonywaniem obowiązków przez zawodowych kuratorów sądowych, a mających znaczenie dla warunków wykonywania pracy przez kuratorów sądowych,
- pojawieniu się nowych zagrożeń biologicznych (np. koronawirus COVID -19),
- wystąpił wypadek przy pracy §39⁷ rozporządzenia *Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. z 2003 Nr 169, poz. 1650, z późn. zm.)*.

Rozdział VI. WYBRANE PRZEPISY REGULUJĄCE PRACĘ KURATORÓW.

- *ustawa z dnia 26 czerwca 2004 roku- Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2019, poz. 1040, ze zm.) wraz z przepisami regulującymi bezpieczeństwo i higienę pracy,*
- *ustawa z dnia 27 lipca 2001 roku o kuratorach sądowych (t.j. Dz.U. z 2020, poz. 167),*
- *rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2016 roku w sprawie sposobu i trybu wykonywania czynności przez kuratorów sądowych w sprawach karnych wykonawczych (Dz.U. z 2016, poz. 969),*
- *rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 czerwca 2003 roku w szczegółowego sposobu wykonywania uprawnień i obowiązków przez kuratorów sądowych (t.j. Dz.U. z 2014, poz. 989),*
- *rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 czerwca 2003 roku w sprawie standardów obciążenia pracą kuratora zawodowego (Dz.U. nr 116 z 2003, poz. 1100),*
- *rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 2012 roku w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania badań na obecność alkoholu lub innego środka użytego w celu wprowadzenia się w stan odurzenia w organizmie nieletniego (Dz.U. z 2012, poz. 468),*
- *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 stycznia 2012 r. w sprawie sposobu przeprowadzania badań na obecność alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych w organizmie skazanego lub sprawcy oddanego pod dozór lub zobowiązanego do powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania środków odurzających lub substancji psychotropowych, ich dokumentowania oraz weryfikacji (Dz. U. z 2012, poz. 104),*
- regulamin pracy sądu,
- instrukcje stanowiskowe i obsługi maszyn i urządzeń (w zakresie przepisów bhp i ppoż.);
- instrukcje obsługi wydane przez producenta danego używanego urządzenia technicznego;

Rozdział VII. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW DO DOKUMENTACJI OCENY RYZYKA

Załącznik 1- Oświadczenie pracownika (kuratora sądowego) o zapoznaniu z oceną ryzyka zawodowego.

Załącznik 2- Dokumentacja oceny ryzyka zawodowego na stanowisku kuratora sądowego (kurator zawodowy, starszy kurator zawodowy, kurator specjalista oraz kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej).

Załącznik 3- Opis procedury pre- i postekspozycyjnej związanych z narażaniem biologicznym na stanowisku kuratora sądowego.

Załącznik 4- Procedura postępowania z odpadami- *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 roku w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz.U. z 2017, poz. 1975).*

Załącznik 5- Procedura udzielenia wsparcia psychologicznego kuratorom sądowym.

**Oświadczenie pracownika o zapoznaniu z „Oceną ryzyka zawodowego” do oceny
ryzyka zawodowego w Sądzie Rejonowym w**

.....
(pieczęć wydziału, sekcji)

Miejscowość, data:

Sąd Rejonowy w
Potwierdzenie zapoznania się z udokumentowaną oceną ryzyka zawodowego

OŚWIADCZENIE

Ja

(imię i nazwisko)

zatrudniony/a w

(wydział/ komórka organizacyjna/ stanowisko samodzielne)

na stanowisku

- oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z udokumentowaną „oceną ryzyka zawodowego” na w/w. stanowisku pracy obowiązującą w Sądzie Rejonowym w
- oświadczam jednocześnie, że jestem świadomy/a zagrożeń i ryzyka zawodowego, związanymi z wykonywanymi czynnościami na swoim stanowisku pracy,
- przyjmuję do wiadomości zakres i rolę wdrożonych środków prewencyjnych mających na celu obniżenie poziomu ryzyka zawodowego, zapewniających ryzyko na poziomie wartości dopuszczalnych.

Tym samym zobowiązuję się do stosowania wskazanych w „ocenie ryzyka zawodowego” środków prewencyjnych oraz przestrzegania obowiązujących przepisów i zasad BHP.

.....
pieczęć i podpis przełożonego, odbierającego
oświadczenie

.....
podpis pracownika składającego oświadczenie

Dokumentacja oceny ryzyka zawodowego na stanowisku Kuratora Zawodowego, Starszego Kuratora zawodowego i Kuratora Specjalisty.

**DOKUMENTACJA
OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO**

Sąd Rejonowy w	
Charakterystyka stanowiska pracy	Data: 21.07. 2020 r.
Nazwa stanowiska: Kurator Zawodowego, Starszy Kurator Zawodowy, Kurator Specjalista, Kierownik Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej	

Nazwa komórki organizacyjnej: Sąd Rejonowy w

Lokalizacja stanowiska: pomieszczenie biurowe, gabinet, inne pomieszczenia budynku, stanowisko pracy w terenie o zróżnicowanej topografii i klimacie zgodne z właściwością miejscową Sądu Rejonowego w

I. Opis szczegółowych czynności wykonywanych na stanowisku pracy:

Kurator wykonuje orzeczenia sądu w środowisku podopiecznych, w miejscu ich zamieszkania lub pobytu, a także na terenie sądu, co wynika z przepisów. Szczegółowego opisu i charakterystyki stanowiska pracy dokonano w pkt VII.

Poza tym bierze udział w zgromadzeniach, konferencjach, naradach, posiedzeniach komisji, zespołów i szkoleniach wiążących się z odbywaniem podróży służbowych samochodem własnym lub służbowym lub innym prywatnym środkiem komunikacji oraz komunikacją publiczną. Analizuje dokumentację związaną z realizacją zadań kuratorów sądowych, tworzy dokumentów w formie papierowej i elektronicznej.

Używane maszyny i narzędzia, wyposażenie pomieszczeń.

Komputery stacjonarne lub laptopy i inne urządzenia biurowe: drukarki, kserokopiarki, niszczarki do dokumentów, skanery, telefony, faks, kalkulatory, latarka, urządzenia mobilne GPS firmy ITM Poland (program poprawy bezpieczeństwa pracy kuratorów sądowych „Bezpieczny Kurator”), proste przybory biurowe: dziurkacz, zszywacz, nożyczki oraz akcesoria biurowe: pieczątki, długopisy, ołówki, pióra, zszywki, spinacze, klipsy, segregatory, koszulki, koperty, notatniki, korektory, linijki, papier, a także sprzęt specjalistyczny: alkometry i narkotesty.

Poza urządzeniami technicznymi wyposażenie biura stanowią meble i sprzęty biurowe (np. biurka, krzesła, szafy, regały, stoliki, wieszaki na ubrania itp.), przedłużacze, lampki, radia, wentylatory, żaluzje lub rolety. Do dyspozycji kuratorów sądowych postaje sprzęt kuchenny i urządzenia AGD: czajnik, ekspres do kawy, lodówka, kuchenka mikrofalowa, dystrybutor z wodą, itp.

Brak jest pomieszczenia socjalnego, stąd kuratorzy w trakcie przerwy w pracy spożywają posiłki na stanowisku pracy, przy którym odbywają także spotkania z interesantami. Brak jest także, w budynku sądu, wyznaczonego pomieszczenia do przeprowadzania badań

na zawartość alkoholu lub innych środków psychoaktywnych, którego wyposażenie byłoby dostosowane do tego rodzaju czynności.

II. Wymagania ogólne.

Wymagania ogólne		
Szkolenia w zakresie bhp	Instruktaż ogólny bhp	<i>Przed dopuszczeniem do pracy.</i>
	Instruktaż stanowiskowy bhp	<i>Przed dopuszczeniem do pracy.</i>
Profilaktyczne badania lekarskie	Wstępne	<i>Przed dopuszczeniem do pracy.</i>
	Okresowe	<i>Warunek kontynuowania pracy; należy odbyć przed upływem terminu ważności poprzednich badań.</i>
	Kontrolne	<i>W przypadku powrotu do pracy po zwolnieniu lekarskim, które trwało dłużej niż 30 dni</i>
	Dodatkowe	<i>Badania wzroku przez zakładowego lekarza okulistę – dla osób wykonujących pracę stałą (powyżej 4 godzin) związaną z obsługą monitora ekranowego</i> <i>Badania dodatkowe określone przez lekarza medycyny pracy, dla pracowników prowadzących samochód własny, w celach służbowych.</i>

III. Warunki środowiskowe:

1. czynniki fizyczne: promieniowanie jonizujące, mikroklimat zmienny, czynniki niebezpieczne i uciążliwe.
2. czynniki chemiczne: związki chemiczne w tonerze z drukarek, związki pochodzące z tworzyw sztucznych będących na wyposażeniu biur i pomieszczeń, ozon powstający w czasie intensywnej pracy kopiarek – działanie drażniące.
3. czynniki biologiczne: grupa 1 zagrożeń – wynikająca z kontaktu z wieloma osobami, przebywanie w budynkach starych, zaniedbanych o niskim lub bardzo niskim stanie epidemiczno-sanitarnym oraz kontakt z materiałem biologicznym (ślina, pozostałości fekaliiów na krzesłach kanapach itd.), klimatyzacja.
4. czynniki psychofizyczne:

Stres i obciążenie psychofizyczne wynikające z:

- bardzo dużej odpowiedzialności, zadań charakteryzujących się wysokim stopniem skomplikowania i bardzo dużym obciążeniem emocjonalno-psychicznym (*vide*: przymusowe odebranie małoletniego), realizowanych ze znaczną intensywnością, w sytuacjach kryzysowych, a także utrudnionych warunkach- uwarunkowania topograficzne, społeczne (praca z osobami dysfunkcyjnymi), higieniczne (narażenie na kontakt z insektami, pasożytami, florą bakteryjną i wirusami);
- napaści werbalnych i fizycznych;
- zagrożenia mobbingiem.

IV. Pomieszczenie pracy w budynku sądu i innych instytucji.

Praca wykonywana w pomieszczeniach: biurowym, gabinecie i innych pomieszczeniach w budynku sądu, a także w innych pomieszczeniach poza budynkiem sądu w trakcie wykonywania czynności związanych z wizytacjami i lustracjami oraz udziałem w konferencjach, naradach, posiedzeniach i podróżach służbowych.

Pomieszczenia pracy	Wysokość	<i>Minimum 2,5 m, jeżeli przebywają w nich nie więcej niż 4 osoby i na każdego pracownika przypada minimum 15 m³ wolnej objętości pomieszczenia.</i> <i>Minimum 3,0 m, jeżeli przebywają w nich więcej niż 4 osoby.</i>
Pomieszczenia pracy	Podłoga	<i>Równa, nie śliska, niepyłająca i bez progów pomiędzy pomieszczeniami.</i>
	Oświetlenie naturalne	<i>Górne przy pomocy świetlików lub boczne okna, spełniające warunek: 1 m² okna na 8 m² podłogi; (wskaźnik 1:8).</i>
	Oświetlenie sztuczne	<i>W zależności od rodzaju: - schody, korytarze – 100 lx, - pomieszczenia sanitarne – 200 lx, - pomieszczenia biurowe – 300 lx, - stanowisko pracy przy komputerze – 500 lx.</i>
	Wentylacja naturalna	<i>Spełniająca wymagania dla potrzeb użytkowych i funkcji tych pomieszczeń, bilansu ciepła i wilgotności oraz zanieczyszczeń stałych i gazowych.</i>
	Wentylacja mechaniczna (klimatyzacja)	<i>Ogólna, w zależności od potrzeb.</i>
	Temperatura	<i>Nie mniej niż 18°C.</i>
Stanowisko pracy	Kubatura	<i>Minimum 13 m³ wolnej objętości pomieszczenia niezajętej przez meble i urządzenia na jednego pracownika.</i>
	Powierzchnia	<i>Minimum 2 m² wolnej powierzchni podłogi niezajętej przez meble i urządzenia na jednego pracownika.</i> Uwaga: Wytoczne Ministerstwa Sprawiedliwości Departament Budżetu i Efektywności Finansowej

do projektowania budynków dla sądów powszechnych- 28 października 2014 r.

15
pokój kierownika zespołu kuratorów rodzinnych- powierzchnia użytkowa

		<i>w pomieszczeniu- 1, średnia powierzchnia na osobę- 12, ilość pomieszczeń-1,</i> <i>kurator rodzinny- pokój 12 m², ilość osób w pomieszczeniu- 2, średnia powierzchnia na osobę- 6 m², ilość pomieszczeń-2;</i> <i>kierownik zespołu kuratorów dla dorosłych- analogicznie jak kierownik zespołu rodzinnego.</i> <i>Kuratorzy dla dorosłych analogicznie jak rodzinni.</i> <i>Sekretariat kuratorów dla dorosłych- powierzchnia użytkowa 12 m², ilość osób w pomieszczeniu- 2, ilość pomieszczeń- 1.</i> <i>Sekretariat kuratorów rodzinnych- te same parametry.</i> <i>Wysokość wszystkich pomieszczeń 3 mb, kubatura pokoju- 36 m³</i>
	Szerokość przejść między stanowiskami	<i>Minimum 0,75 m dla jednego pracownika; minimum 1 m dla ruchu dwukierunkowego.</i>
	Pomiary ochrony przeciwporażeniowej	<i>Nie rzadziej niż raz na 5 lat.</i>
Organizacja pracy	<i>Instrukcje: stanowiskowa, bezpieczeństwa pożarowego, udzielania pierwszej pomocy.</i>	

V. Dane charakteryzujące pracę na wskazanym stanowisku.

1. Praca: dzienna.

Czas pracy na stanowisku: zadaniowy czas pracy- obowiązki wykonywane są przede wszystkim w terenie (między 7⁰⁰ a 22⁰⁰), a także podczas dyżurów w sądzie, dotyczą określonych przez prawo zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu; także często podróże służbowe.

Przerwy w pracy: regulaminowe wynikające z kodeksu pracy, a także z pracy na stanowisku z komputerem+ 5 minut po każdej godzinie pracy.

Dla kobiet w ciąży i kobiet karmiących dziecko piersią – 8 godzinny dzień pracy na stanowisku z monitorem ekranowym, po każdych 50 minutach 10 minut przerwy.

2. Pozycja przy pracy w budynku sądu: przeważnie siedząca.

Pozycja podczas pracy w terenie- przeważnie dynamiczna.

3. 1. Wysiłek fizyczny przy pracy w budynku sądu: nie wymagająca wysiłku.

2 Wysiłek fizyczny podczas pracy w terenie: znaczny wysiłek fizyczny wynikający z częstego przemieszczania się w terenie o zróżnicowanym ukształtowaniu, także chodzenia po schodach, co powoduje znaczne obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego oraz duży wydatek energetyczny. Nadto wpływ na wysiłek fizyczny mają zmienne warunki atmosferyczne.

4. Praca w zakresie odpowiedzialności: odpowiedzialność bardzo duża.

VI. Pomiarы czynników szkodliwych dla zdrowia: (nie uwzględnia pomiarów wykonywanych w terenie)

1. Data pomiaru:

- oświetlenie na stanowisku pracy w budynku sądu.

2. Nazwa czynników szkodliwych:

- analiza pomiaru oświetlenia sztucznego na stanowisku pracy: zgodne z wymaganiami PN.

VII. Opis i charakterystyka stanowiska pracy kuratorów sądowych

Kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Swoje obowiązki służbowe wykonują w terenie, w środowisku podopiecznych, a także na terenie zamkniętych zakładów i placówek ich pobytu, w szczególności na terenie zakładów karnych, placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz leczniczo-rehabilitacyjnych (art. 3 ust.1 u.ok.s.). Pełnią dyżury sądowe ustalone przez prezesa sądu rejonowego, po zasięgnięciu opinii kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej, a czas ich pracy określony jest wymiarem zadań (art. 13 u.ok.s), co jest tożsame z zadaniowym czasem pracy (art.140 k.p.), którego dobowy wymiar nie powinien przekraczać 8 godzin na dobę, w średnio 40 godzinnym tygodniu pracy, w przyjętym okresie rozliczeniowym, który nie przekracza 4 miesięcy (art. 129§1 k.p.).

Pracę w terenie kurator zawodowy zwykle wykonuje nie rzadziej niż przez 3-4 dni w tygodniu, natomiast dyżury w sądzie pełni zwykle 2 razy w tygodniu (kierownik zespołu na ogół 3 razy w tygodniu). Zdarzają się sytuacje, w których kurator zawodowy po dyżurze w sądzie, w tym samym dniu wykonuje też obowiązki w środowisku podopiecznych.

Niektóre z zadań wymagają aby praca w terenie wykonywana była także wykonywana w soboty, niedziele lub święta (szczególnie kontakty z dzieckiem w obecności kuratora, wywiady środowiskowe zlecane przez sąd z bardzo krótkimi jedno, dwu lub trzydniowymi terminami).

Środowisko podopiecznych nie ogranicza się do miejsca zamieszkania osób, które są objęte działaniami sądu, ale także oznacza zakłady pracy, siedziby stowarzyszeń lub instytucji, w szczególności: szkoły, jednostki organizacyjne sektora pomocy społecznej, komendy policji, zakłady karne, placówki służby zdrowia, itp.

Charakter pracy i zadań wykonywanych przez kuratora sądowego wymaga mobilności, stąd często kilka razy w ciągu jednego dnia pracy przemieszcza się on pomiędzy różnymi miejscowościami najczęściej wykorzystując do tego prywatny samochód, znacznie rzadziej środki komunikacji miejskiej (możliwe do wykorzystania niemal wyłącznie w środowiskach wielkomiejskich. Definiuje się więc ryzyko zdarzenia drogowego spowodowanego przez pracownika użytkownika pojazdu lub innego uczestnika ruchu drogowego, podczas dojazdów do miejsca pracy kuratorów zawodowych realizujących zadania poza siedzibą sądu, skutkującym urazem ciała, kalectwem, a nawet śmiercią.

Wykonując obowiązki służbowe kurator zawodowy pokonuje znaczne dystanse pieszo, co np. wynika z potrzeby zebrania informacji w drodze opinii środowiskowej, czy zwykłej ekonomiki wykorzystywania zasobów (poruszanie się po obszarze tej samej dzielnicy czy miejscowości). Tym samym narażony jest na wykonywanie pracy w zmiennych warunkach atmosferycznych (opady, niskie i wysokie temperatury), a także ich dodatkowe skutki związane ze zwiększonym zużyciem odzieży i obuwia, np. poprzez przemoczenie,

zabrudzenia błotem, itp., które nie występują w sensu stricte pracy biurowej. Dodatkowe obciążenia wynikają z konieczności poruszania się schodami, zwłaszcza w blokach i kamienicach pozbawionych dźwigu osobowego i towarowego.

Należy zwrócić uwagę, że część miejsc w środowisku podopiecznych, w których kuratorzy sądowi wykonują pracę, charakteryzuje się obniżonymi standardami higienicznymi. Należą do nich w szczególności pustostany i opuszczone budynki stanowiące schronienie osób bezdomnych, pomieszczenia zajmowane przez osoby uzależnione od alkoholu lub substancji psychoaktywnych (tzw. „meliny”), miejsca zamieszkania rodzin dysfunkcyjnych pozbawionych nawyków higienicznych lub ze słabo wykształconymi nawykami tego rodzaju. Sprzyja to częstym zabrudzeniom odzieży np. resztkami pożywieniami, masłem, olejem, sadzą, wydzielinami lub wydaliniami ludzkimi bądź zwierzęcymi. Niesie też zwiększone ryzyko zakażenia różnego rodzaju chorobami (np. gruźlica, COVID-19, AIDS), pasożytami wewnętrznymi lub zewnętrznymi (glista ludzka, owsiki, tasiemiec, świerzbowiec, pchły, wszy), czy narażenia na skutki wywoływane przez grzyby mikroskopowe. Zwiększona ekspozycja na czynniki biologiczne wynika też z czynności związanych z przeprowadzaniem przez kuratora sądowego zadań związanych z wykonywaniem badań na obecność substancji psychoaktywnych (konieczność wymazu z wewnętrznej części policzków) lub alkoholu.

Kurator sądowy pracuje z osobami, które stanowią szczególną część społeczeństwa: sprawcami przestępstw, osobami o niskiej kontroli emocji, agresywnymi, sprawcami przemocy, uzależnionymi od alkoholu lub substancji psychoaktywnych, o osobowości nieprawidłowej, chorymi psychicznie lub wykazującymi zaburzenia w tej sferze, dotkniętymi deficytami intelektualnymi o zróżnicowanym poziomie zaawansowania (od lekkiego do głębokiego).

Ponieważ kurator sądowy wykonuje orzeczenia sądów i poprzez swoje działania inicjuje także czynności sądu, odbierane przez osoby, z którymi pracuje, jako skierowane przeciwko nim, stąd nie należą do rzadkości sytuacje, w których staje się on przedmiotem agresji o zróżnicowanej skali. Może ona przybierać formę wyzwisk, gróźb karalnych, agresji fizycznej o różnej skali i formie: popchnięcia, uderzenia, pobicie, gwałt, zabójstwo. Dodatkowo narażony jest także na ataki ze strony zwierząt domowych- przede wszystkim pogryzienie przez psy. Wiąże się z tym zwiększona ekspozycja na stres, która także wynika wprost z charakteru części wykonywanych zadań (odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub opiece, udział w kontakcie z dzieckiem).

Poza tym, bierze też udział w zgromadzeniach, konferencjach, naradach, posiedzeniach komisji, zespołów i szkoleniach wiążących się z odbywaniem podróży służbowych samochodem własnym lub służbowym, bądź komunikacją publiczną.

Podczas dyżurów w sądzie, kurator zawodowy przyjmuje interesantów, korzysta z komputera i innych urządzeń biurowych, wytwarza dokumentację w formie papierowej i elektronicznej, analizuje dokumentację związaną z realizacją zadań kuratorów sądowych.

Mikroklimat pomieszczeń, w których kuratorzy wykonują czynności poza budynkiem sądu, jest zróżnicowany, często są to pomieszczenia o niskim stanie epidemiczno-sanitarnym, nie są wentylowane, są zadymione (dym tytoniowy), panuje w nich zaduch. Oświetlenie sztuczne w tych pomieszczeniach niejednokrotnie nie odpowiada Polskim Normom.

Oprócz opisanych powyżej zadań kuratorów, kuratorzy zawodowi wykonują w budynku sądu różnego rodzaju prace związane z dokumentacją np. tworzenie, edycja, korespondencja, interpretacja, opiniowanie, ewidencja, przechowywanie oraz archiwizacja;

praca ta wykonywana jest z zachowywaniem obowiązujących przepisów prawnych i procedur.

Inne czynności wykonywane przez kuratora zatrudnionego na omawianym stanowisku, to między innymi: współpraca i współdziałanie w ramach wewnętrznej struktury organizacyjnej (np. dbałość o płynność przepływu informacji, pomiędzy różnymi jednostkami organizacyjnymi służby kuratorskiej), rozmowy z pracownikami, zapewnienie odpowiedniego funkcjonowania służby kuratorskiej pod kątem spełnienia wymogów z zakresu prawa pracy oraz podnoszenie swoich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych. Ponadto współpraca z zewnętrznymi organizacjami i podmiotami, także jednostkami administracji państwowej i samorządowej, inicjowanie działań w zakresie rozwiązywania ewentualnych problemów podopiecznych.

VIII. Podstawowe zagrożenia związane ze stanowiskiem.

- a) narażenie na urazy wynikające z kontaktu z nieruchomymi, ostrymi i wystającymi elementami mebli i sprzętu,
- b) upadek lub poślizgnięcie się podczas przemieszczania się,
- c) wypadek komunikacyjny,
- d) przeciążenie, przemęczenie narządu wzroku w wyniku długotrwałej pracy przy monitorze ekranowym oraz w warunkach oświetlenia sztucznego nie spełniającego norm w pomieszczeniach poza zlokalizowanymi poza budynkiem sądu,
- e) zagrożenia biologiczne związane z obecnością w starych zagrzybionych budynkach, o różnym stanie epidemiczno-sanitarnym, miejscach przebywania skazanych, kontaktem z osobami, które nie przestrzegają zasad higieny, narażeniem na kontakt z osobami chorymi lub o różnym stanie zdrowia, z niezdiagnozowanymi chorobami, w tym bakteryjnego i wirusowego pochodzenia, przenoszącymi zarażenia oraz ich środowiskiem życiowym,
- f) zagrożenie biologiczne w ramach wykonywania czynności służbowych w terenie na terenach wiejskich, leśnych stanowi źródło narażenia na biologiczne czynniki szkodliwe prowadzące do wystąpienia niekorzystnych skutków zdrowotnych, od lekkich infekcji po groźne dla zdrowia i życia choroby zakaźne. Mikro i makroorganizmy oraz wytwarzane przez nie struktury i substancje, które wywierają niekorzystny wpływ na człowieka w procesie pracy, mogą być przyczyną dolegliwości i chorób pochodzenia zawodowego określanego mianem „*biologicznych czynników zagrożenia zawodowego*” źródłem tych czynników są: zakażeni ludzie i zwierzęta, produkty zwierzęce i roślinne. Szkodliwe czynniki biologiczne najczęściej przenoszone są drogą powietrzno-kropelkową, powietrzno-pyłową, przez skórę i błony śluzowe oraz przez ukłucie stawonogów (kleszczy). Najczęstsze choroby to borelioza oraz kleszczowe zapalenie mózgu.
- g) permanentny stres wynikający z odpowiedzialności zadań, charakteryzujących się wysokim stopniem skomplikowania oraz także bardzo dużym obciążeniem emocjonalno-psychicznym pracy, bez zapewnionego wsparcia psychologicznego i prawa do superwizji oraz wykonywania tych zadań w nietypowych uwarunkowaniach topograficznych, ze znacznie utrudnionym dostępem do komunikacji publicznej, częstych i różnorodnych kontaktów interpersonalnych ze skazanymi o wysokim stopniu ryzyka powrotności do przestępstwa, pracy w terenie, narażenia na ataki werbalne i fizyczne.

h) Zakażenie koronawirusem COVID-19 w trakcie wykonywania obowiązków służbowych (transmisja lokalna).

IX. Wyposażenie bhp dla stanowiska pracy.

- Apteczka,
- Podręczny sprzęt gaśniczy,
- Okulary korygujące wzrok; (w przypadku jednoczesnego spełnienia dwóch zasadniczych warunków, tj. praca stała (co najmniej 4 godziny na zmianę roboczą) związana z obsługą monitora ekranowego i zalecenie stosowania okularów na stanowisku pracy, wydane przez zakładowego lekarza medycyny pracy po przeprowadzeniu badań profilaktycznych);
- Środki do dezynfekcji powierzchni ,
- Najważniejsze instrukcje: instrukcja stanowiskowa, instrukcja postępowania w zakresie ochrony przeciwpożarowej, instrukcja udzielania pierwszej pomocy.
- Środki ochrony indywidualnej (art. 237⁶ k.p.)
np. rękawic jednorazowe (nitrylowe), maseczki jednorazowe lub wielokrotnego użycia, przyłbice, w uzasadnionych przypadkach- kombinezon ochronny lub fartuch ochronny, płyn do dezynfekcji rąk.

Wymagania kwalifikacyjne i odpowiedzialność.

- zaświadczenie lekarskie potwierdzające brak przeciwwskazań do wykonywania prac na stanowisku pracy,
- wymagane szkolenia bhp (instruktaż ogólny i stanowiskowy) oraz z zakresu używania środków ochrony indywidualnej oraz ppoż.,
- znajomość zasad obsługi komputera, programów komputerowych oraz sprzętu biurowego,
- umiejętności organizacyjne oraz interpersonalne, w zakresie komunikatywności, analizy i oceny sytuacji, oceny stanów emocjonalnych ludzi,
- zdolność do podejmowania decyzji, samodzielnego oceniania sytuacji i odporność na trudne sytuacje.

Kurator zatrudniony na omawianym stanowisku jest odpowiedzialny za:

- przestrzeganie wymagań przepisów i zasad bhp oraz ochrony przeciwpożarowej na stanowiskach pracy,
- przestrzeganie „Regulaminu pracy” opracowanego dla sądu,
- prawidłowe i terminowe wykonywanie zleconych zadań,
- znajomość i stosowanie zasad obowiązujących w sądzie instrukcji oraz procedur,
- przestrzeganie zaleceń zewnętrznych organów kontrolnych,

Sąd Rejonowy w wpisać

Karta identyfikacji zagrożeń

Data: 21 lipca 2020 roku

Nazwa stanowiska: Kurator zawodowy, Starszy Kurator Zawodowy, Kuratora specjalista, Kierownik Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej

Komórka organizacyjna- Sąd Rejonowy w

Lokalizacja stanowiska: pomieszczenia biurowe, praca w terenie

L. p.	Czy kurator na stanowisku pracy może:	TAK	NIE	NIE DOTYCZY
1.	Potknąć się, poślizgnąć, lub upaść na tym samym poziomie	x		
2.	Przy pracy na wysokości – mieć możliwość upadku podczas korzystania z dokumentów ułożonych na wyższych półkach	x		
3.	Być narażony na agresję ze strony osób trzecich np. atak fizyczny, z użyciem broni, chemikaliów itp.	x		
4.	Pojawić się możliwość uderzenia przez spadające przedmioty (np. z szafy, regału)	x		
5.	Uderzyć się w nieruchome przedmioty	x		
6.	Zderzyć się lub doznać obrażeń przez kontakt z przedmiotami: - ostrymi lub szorstkimi - będącymi w ruchu - gorącymi	x		
		x		
		x		
7.	Być narażony na czynniki mogące powodować wypadki samochodowe np. podczas wyjazdów służbowych- możliwość urazów, w tym śmiertelnych	x		
8.	Być narażonym na oddziaływanie czynnika chemicznego np. tlenki azotu, ozon, związki w tonerze itp.	x		
9.	Zostać porażonym prądem elektrycznym	x		
10.	Doznać obrażeń wskutek pożaru lub wybuchu	x		
11.	Doznać obrażeń wskutek działania sił przyrody- burzy, wiatru, piorunu, np. podczas podróży służbowych.	x		
12.	Być narażonym na zmienne warunki atmosferyczne -np. podczas wyjść i wyjazdów służbowych.	x		
13.	Być narażony na czynnik fizyczny (hałas) przekraczający dopuszczalne wartości NDN		x	
14.	Być narażonym na niedostateczne oświetlenie	x		
15.	Być narażonym na wdychanie pyłów rakotwórczych			x

16.	Na czynniki związane z organizacją pracy: - pracę w pozycji siedzącej – możliwość dolegliwości bólowych wynikających z przeciążenia układu mięśniowo- szkieletowego	x		
	- pracę w pozycji dynamicznej- możliwość dolegliwości bólowych wynikających przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego	x		
	- stała czujność relacje z równorzędnymi współpracownikami, przełożonymi i podobne czynniki psychospołeczne- możliwość stresu psychicznego	x		
17.	Być narażonym na promieniowanie jonizujące	x		
18.	Być narażonym na działanie pola elektrycznego		x	
19.	Być narażonym na czynniki biologiczne: bakterie, grzyby, wirusy, pierwotniaki np. kontakt z dokumentacją archiwalną.	x		
20.	Być obciążonym wysiłkiem fizycznym (np. na skutek podnoszenia, przesuwania, przenoszenia, itp.) ciężarów przekraczających dopuszczalne normy.		x	
21.	Utrzymywać wymuszoną – męczącą i nienaturalną pozycję ciała		x	
22.	Często powtarzać te same czynności / tzw. monotonia pracy	x		
23.	Być narażonym na zakażenie wirusem WZW typu A,B,C i HIV, boreliozą z Lyme, gorączką Q, tularemią, bartonellozą, babeszjozą, erlichiozą (anaplazmoza), kleszczowym zapaleniem mózgu.	x		
24.	Być narażonym na agresję ludzi.	x		
25.	Być narażonym na agresję ze strony zwierząt, pogryzienia, ukąszenie, w tym przez insekty lub owady	x		
26.	Czy pracownicy zatrudnieni na stanowisku posiadają aktualne profilaktyczne badania lekarskie	x		
27.	Czy pracownicy posiadają aktualne szkolenia stanowiskowe BHP wymagane na danym stanowisku	x		
28.	Czy pracownicy posiadają aktualne szkolenia okresowe BHP	x		
29.	Czy pracownicy posiadają wymagane kwalifikacje do wykonywania danej pracy	x		
30.	Czy pracownicy zostali wyposażeni w niezbędne środki ochrony	x		
31.	Czy dostarczone środki ochrony indywidualnej posiadają certyfikat na znak bezpieczeństwa „CE” lub deklarację zgodności	x		
32.	Czy pracownicy posiadają możliwość swobodnego korzystania z pomieszczeń higieniczno – sanitarnych (poza pracą w terenie)	x		

(właściwą odpowiedź należy zaznaczyć stawiając w rubryce znak „X”)

W sytuacji kiedy ŚOI nie są przewidziane- należy zaznaczyć „nie dotyczy”. Jeśli zostaną przewidziane (np. rękawice ochronne) zaznaczymy TAK

Zagrożenia na stanowisku pracy kuratora	Źródło zagrożenia/ sytuacje powodujące pojawienie się zagrożenia	Możliwe skutki	Główne środki ochrony	Osoby zobowiązane i odpowiedzialne za realizację
1. Powierzchnie na których możliwy jest upadek.	Nierówne, śliskie, mokre, błotniste powierzchnie pomieszczeń lub dróg publicznych oraz innych ciągów komunikacyjnych Wystające elementy, progi, nierównomiernie ułożona kostka brukowa Nieporządek na ciągach komunikacyjnych, zastawione przejścia i dojścia, rozciągnięte przewody elektryczne. Stosowanie niewłaściwego obuwia i pośpiech.	Złamania, zwichnięcia, skręcenia, stłuczenia, urazy głowy, skaleczenia i inne urazy ciała Zabrudzenie lub zniszczenie odzieży bądź obuwia	Utrzymywanie ładu i porządku na stanowisku pracy	⇒Kurator
			Zalecenie: stosowania obuwia na płaskiej i miękkiej podeszwie zapewniające utrzymanie stabilności i równowagi podczas chodzenia, także po śliskich i nierównych powierzchniach	⇒ Kurator stosowanie ⇒ Pracodawca obuwie i odzież
			Zadbanie o prawidłowe oświetlenie dróg, przejść oraz pomieszczeń pracy w budynku sądu (w przypadku nie zapewnienia- zgłaszanie problemu przełożonym)	⇒Pracodawca ⇒Kurator zgłaszanie przełożonym
			Odpowiednia organizacja pracy; umiejętność planowania zapewniająca pracę z naturalnym rytmem.	⇒Kurator
			Regularne kontrole stanu podłóg, schodów oraz dróg i dojść do pomieszczeń biurowych.	⇒Kurator zgłaszanie przełożonym ⇒pracodawca
			Zachowanie koncentracji podczas przemieszczania się po śliskich, świeżo umytych powierzchniach; Stosowanie się do znaków ostrzegawczych w przypadku „ <i>mokrej podłogi</i> ”	⇒Kurator
			Wchodzenie lub schodzenie ze schodów stąpając stopień po stopniu	⇒Kurator
			Zapewnienie drożności przejść i dojść na stanowiskach prac w budynku sądu, nie zastawianie dróg ewakuacyjnych itp.	⇒Kurator Przestrzeganie ⇒Pracodawca Organizacja ciągów komunikacyjnych
Zwiększenie uwagi podczas przechodzenia w miejscach niebezpiecznych oraz stosowanie się do zamieszczonych oznakowań (znaki, barwy bezpieczeństwa)	⇒Kurator			
2. Różnica poziomów	Upadek z drabinki – stopni (np. podczas zdejmowania lub układania przedmiotów na wyższych półkach), innych podwyższeń, schodów Praca w terenie- upadek ze schodów niezabezpieczonych lub będących w złym stanie technicznym, w nieoświetlonych pomieszczeniach, do niezabezpieczonych studzienek kanalizacyjnych, dołów, etc.	Urazy nóg (skręcenia, zwichnięcia, złamania), urazy głowy i innych części ciała, stłuczenia, kalectwo, śmierć Zabrudzenie lub uszkodzenie odzieży,	Znajomość i przestrzeganie instrukcji stanowiskowej, Stosowanie tylko odpowiednich drabinek i stopni.	⇒Kurator przestrzeganie
			Zachowanie koncentracji i uwagi. Oświetlenie miejsc o niskiej widoczności Przestrzeganie zasad układania przedmiotów na półkach.	⇒Kurator ⇒Pracodawca zaopatrzenie w latarki
3. Upadek lub przygnięcie	Zagrożeniem są przedmioty ustawione (położone) na górnych półkach regałów i szafach- niezgodnie z zasadami bhp, tj. ciężkie, niebezpieczne i często używane nie powinny być umieszczane na górnych półkach. Upadki sprzętu lub dokumentacji skutkujące urazami ciała w zależności od miejsca uderzenia przez spadający przedmiot. Zagrożenie przygnięciem przez przewracający się regał lub szafę ustawione niestabilnie, zbyt dużego obciążenia górnych półek.	Urazy ciała, skaleczenia, uderzenia, kalectwo, śmierć	Dbalości o ład i porządek podczas czynności pobierania lub odkładania różnego rodzaju przedmiotów w wyznaczone miejsca (np. szafy, półki, regały)	⇒Kurator przestrzeganie
			Znajomość i przestrzeganie obowiązujących instrukcji BHP. Stosować nieuszkodzone szafy i stabilne regały	
			Zakaz przekraczania limitów nośności przewidzianych przez producenta dla regałów, półek, uchwytów itp. rozmieścić obciążenie w meblach z zachowaniem środka ciężkości, stosować podesty i regały. I wiadomo- właściwie organizować miejsce pracy	

			Obowiązek zachowania podstawowych zasad bhp	
			podczas składowania różnego rodzaju przedmiotów; cięższe i trudniejsze do uchwycenia- należy składować niżej, lekkie i łatwe do uchwycenia – wyżej.	
4. Nieruchome, wystające, ostre elementy.	Przedmioty stanowiące wyposażenie pomieszczeń biurowych oraz socjalnych, znaczne zagęszczenie sprzętów i mebli (wysunięte szuflady, drzwiczki), proste narzędzia i akcesoria biurowe (np. gilotyna, nożyk, nożyczki, zszywacz, itp.). W terenie – wystające pręty, druty, rozbite szkło, itd.	Skaleczenia, przecięcia, ułucia, zranienia, itp. Uszkodzenia odzieży lub obuwia	Właściwe (zgodne z przepisami i zasadami bhp) rozmieszczenia mebli i wyposażenia biurowego	⇒Pracodawca odzież i obuwie ⇒Kurator ostrożność, przestrzeganie
			Zakaz zastawiania przejść komunikacyjnych między stanowiskami pracy w budynku sądu różnego rodzaju przedmiotami, zachowywanie wymaganych szerokości dojeżdżać do stanowiska pracy	
			Stosowanie wyłącznie sprawnych i nieuszkodzonych narzędzi w sposób zgodny z ich przeznaczeniem	
			Zachowanie ostrożności i koncentracji na wykonywanych czynnościach	⇒Kurator przestrzeganie
			Odpowiednia organizacja pracy; umiejętność planowania oraz wprowadzania działań ograniczających zbytni pośpiech	⇒Kurator
			Zapoznanie się z dostarczonymi na stanowisko obowiązującymi instrukcjami BHP	⇒Kurator przestrzeganie
			Przestrzeganie zasad bezpiecznej pracy, związanych z użytkowaniem przedmiotów ostrych i o innych tego typu właściwościach Utrzymywanie ładu i porządku na stanowisku pracy	⇒Kurator
5. Zagrożenia elementami ruchomymi, luźnymi, wirującymi.	Zagrożenie może stwarzać niszczenia do dokumentów, gdzie pojawia się możliwość wciągnięcia luźnych elementów ubioru i włosów. Zagrożenie uderzeniem przez ruchomy lub luźny element wyposażenia (meble, krzesła, sprzęty, drzwi itp.). w czasie ich niekontrolowanego ruchu spowodowanego nieprzewidzianym zdarzeniem przewróceniem, przeciągnięciem itp.	Pochwycenie, rany miażdżone, wyrwanie włosów, uderzenie, sytuacje, rany cięte (np. w przypadku rozbicia szyby), kalectwo, śmierć	Znajomość i przestrzeganie instrukcji bhp obowiązującej podczas obsługi niszcarki do dokumentów	⇒Kurator przestrzeganie
			Zwrócenie uwagi na zagrożenia związane z pochwytem przez niszcarkę wystających części garderoby	
6. Zagrożenia wynikające z niewłaściwego postępowania pracownika	Zagrożenie może stwarzać lekkomyślne zachowanie się pracownika, przyjmowanie rozwiązań doraźnych i prowizorycznych	Urazy, stłuczenia, złamania, trwałe uszczerbek na zdrowiu	Zakaz wykonywania niebezpiecznych ruchów i zajmowania niewłaściwej pozycji (np. stawania) na krześle obrotowym	⇒Kurator (przestrzeganie)
			Zachowanie odpowiedniej odległości podczas przechodzenia korytarzem obok drzwi otwieranych na zewnątrz pomieszczeń	
			Zapobieganie powstawaniu przeciągów w pomieszczeniach budynku.	
			Zachowywanie zwiększonej uwagi w miejscach niebezpiecznych oraz stosowanie się do zamieszczonych oznakowań (znaki i barwy bezpieczeństwa)	
			Stosowanie wyłącznie sprawnych, nieuszkodzonych narzędzi i urządzeń mechanicznych w sposób zgodny z ich przeznaczeniem	
			Ograniczenie zbędnego pośpiechu	⇒Kurator
7. Porażenie prądem elektrycznym	Zagrożeniem są niezabezpieczone, uszkodzone przewody instalacji elektroenergetycznej, urządzenia techniczne zasilane prądem elektrycznym. W środowisku podopiecznych – luźno i nisko zwisające przewody elektryczne, podłączone do zasilania bez wymaganych zabezpieczeń,	Ciężkie obrażenia ciała, poparzenia, kalectwo, śmierć	Przestrzeganie obowiązku niezwłocznego zgłaszania przełożonym o ewentualnych uszkodzeniach lub awariach sprzętu bądź instalacji elektroenergetycznych	⇒Kurator ⇒Pracodawca organizacja stanowiska pracy
			Znajomość i przestrzeganie obowiązujących instrukcji BHP	⇒Kurator przestrzeganie

	niezabezpieczone, wyrwane włączniki i gniazdka na klatkach schodowych (zwłaszcza nieoświetlonych) lub w mieszkaniach podopiecznych		Dokonywanie wizualnych oględzin stanu technicznego urządzeń oraz przewodów elektrycznych przed rozpoczęciem pracy związanej z ich użytkowaniem	⇒Kurator
			Utrzymywanie ład i porządku na stanowisku pracy; zabezpieczanie przewodów i urządzeń przed mechanicznymi uszkodzeniami oraz kontaktem z cieczami	⇒Kurator
			Zakaz samodzielnego wykonywania napraw, modyfikacji lub wykonywania prowizorycznych przyłączy	⇒Kurator
			Unikanie przeciążania sieci np. poprzez podłączanie wielu urządzeń do tego samego gniazdka zasilającego	⇒Kurator
8. Pożar	Zagrożenie może się uaktywnić wskutek nieprawidłowo eksploatowanych urządzeń elektrycznych emitujące ciepło (np. czajnika, ekspresu do kawy, kuchenki), łatwopalnych substancji i materiałów, zwarcia, przeciążenia, przegrzania instalacji elektrycznej, nieostrożności osób- zaproszenia ognia; palenia papierosów w miejscach zakazanych	Poparzenia, zatrucia dymami pożarowymi, uduszenie, śmierć	Przestrzeganie obowiązujących przepisów ppoż. oraz Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego	⇒Kurator <i>przestrzeganie</i>
			Dbłość o ład i porządek na stanowisku pracy (zapobieganie kontaktowi materiałów łatwopalnych z czynnikiem termicznym)	⇒Kurator
			Zakaz używania otwartego ognia oraz palenia papierosów w miejscach niedozwolonych	
			Dobra organizacja prac, uwzględniająca zapobieganie sytuacjom prowadzącym do pożaru	
			Zakaz wyrzucania i składowania śmieci oraz odpadów w miejscach przypadkowych	
			Unikanie przeciążania sieci np. poprzez podłączanie wielu urządzeń do tego samego gniazdka zasilającego	⇒Kurator <i>Przestrzeganie</i> ⇒Pracodawca <i>Organizacja i wyposażenie stanowiska pracy</i>
9. Gorące powierzchnie, płyny	Zagrożenie poparzeniem mogą stanowić nagrzane elementy urządzeń technicznych, gorące płyny (woda, kawa, herbata) w czasie przerwy na posiłek.	Poparzenia różnych części ciała, zwłaszcza dłoni i palców	Przygotowywanie i spożywanie posiłków tylko w miejscach do tego przeznaczonych	⇒Kurator <i>Przestrzeganie</i> ⇒Pracodawca <i>Zapewnienie pomieszczenia socjalnego</i>
	W środowisku podopiecznych – niezabezpieczone kuchnie węglowe, piece kaflowe czy też piecyki typu rakieta, gorące płyny	Poparzenie, zabrudzenie lub zniszczenie odzieży bądź obuwia	Znajomość oraz przestrzeganie obowiązujących instrukcji BHP	⇒Kurator ⇒Pracodawca <i>Odzież i obuwie</i>
			Korzystanie z tac, uchwytów i innych ochron termoodpornych	
			Zachowywanie wysokiej ostrożności i koncentracji na wykonywanych czynnościach.	
		Zwracanie uwagi na stan przewodów elektrycznych (dobre styki włączników, wtyczek itp.; sprawna izolacja). Zwracanie uwagi na stan techniczny urządzeń grzewczych		
10 Praca na stanowisku z komputerem i monitorem ekranowym	Zagrożenie może wywoływać nieodpowiedni monitor ekranowy; nie odpowiednio usytuowany w stosunku do oświetlenia i okien, o nieodpowiednim stanie technicznym, nie posiadający regulacji kąta i wysokości. Promieniowanie elektromagnetyczne i ciepłe.	Przeciążenie, zmęczenie wzroku, dyskomfort w czasie pracy.	Odpowiednie usytuowanie monitora ekranowego względem okien i lamp oraz wyregulowanie jego kontrastu i jasności	⇒ Kurator <i>przestrzeganie</i>
	Zagrożenie pojawia się w przypadku kiedy stanowisko pracy wyposażone jest w komputer- codzienny, nieodłączny element pracy. Zagrożenie wynika z wykonywania czynności pracowniczych długotrwale w pozycji siedzącej, intensywnej pracy statycznej i obciążającej wzrok w przypadku długotrwałej pracy nad drobnym tekstem.	Choroby układu mięśniowo-szkieletowego, bóle w kręgosłupie, problemy krążenia krwi w kończynach dolnych, stopniowe osłabianie ostrości widzenia.	Zapewnienie prawidłowego oświetlenia stanowiska pracy	⇒ Kurator <i>zgłaszanie uwag</i>
			Urozmaicenie wykonywanych zadań (stosowanie przemienności zadań pracowniczych)	⇒ Kurator <i>przestrzeganie</i>
		Stosowanie przerw w pracy (minimum 5 minut po każdej nie przerwanej godzinie przepracowanej przy monitorze) <i>Kobiety w ciąży i kobiety karmiące dziecko piersią 8 godz. dzień pracy, po każdych 50 min. pracy 10 min. przerwy.</i> Stosowanie prostych ćwiczeń relaksacyjnych		

			Przestrzeganie terminów badań lekarskich oraz zaleceń lekarza (okulisty) medycyny pracy; stosowanie szkielek korekcyjnych, zgodnie z zaleceniami lekarza	⇒ Kurator dostosowanie się do zaleceń lekarza, ⇒ Pracodawca badania okresowe refundacja kosztu zakupu okularów
11. Nieodpowiednie oświetlenie stanowiska pracy	Zagrożeniem jest nie odpowiedni stan techniczny oświetlenia, rozmieszczenie punktów świetlnych powodujących olśnienie i niekorzystne odbicia na ekranie monitora, zbyt silne lub za słabe natężenie oświetlenia. Podczas pracy w terenie: brak oświetlenia lub słabe oświetlenie, wykonywanie obowiązków służbowych o zmierzchu lub po zmroku	Zaburzenia koncentracji, dyskomfort, uciążliwości i rozproszenie w wykonywaniu pracy	Zgłaszanie wszelkich zauważonych uchybień i usterek oświetlenia przełożonym	⇒ Kurator ⇒ Pracodawca wyposażenie w latarki
12. Niekorzystny mikroklimat środowiska pracy	Zagrożenie niekorzystnym mikroklimatem, pojawia się w przypadku używania kserokopiarek i innych urządzeń (obniżających poziom wilgotności) wysokich temperatur panujących w porze letniej, silnego nasłonecznienia i braku możliwości jego ograniczenia (załuzje); zmienność klimatyczna; nagłe zamiany pogody: burze, ulewę, wichury itd. Podczas pracy w terenie: zatęchłe, niewentylowane pomieszczenia, odór panujący w pomieszczeniach, dym tytoniowy, praca w zmiennych warunkach klimatycznych (opady atmosferyczne, mróz, upał)	Obniżenie wydajności pracy spowodowane zbyt wysoką, temperaturą, dekoncentracją i możliwością pomyłek, omdlenia W przypadku wykonywania czynności wywiadu środowiskowego w budynkach i pomieszczeniach poza siedzibą własnego biura, warunki te mogą znacznie odbiegać od wymagań i stanowić zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa. Długoletnia praca w takich warunkach prowadzi do choroby zawodowej.	Korzystanie z gorących lub zimnych napojów do picia; w zależności od pory roku; Częste wietrzenie pomieszczeń pracy; zwłaszcza w okresie grzewczym zachowanie temperatury powietrza nie niższej niż +18°C. utrzymanie wilgotności względnej powietrza w pomieszczeniu w granicach 45- 65% dla zmniejszenia pola elektrostatycznego przed monitorem. Stosowanie w czasie pracy w terenie odpowiedniej odzieży i obuwia (ochrona przed chłodem, przemoknięciem)	⇒ Kurator Przestrzeganie ⇒ pracodawca napoje, odzież i obuwie
13 Kontakt z czynnikami biologicznymi (wirusy, bakterie, grzyby)	Wirusy, bakterie, grzyby i inne mikroorganizmy przenoszone przez ludzi np.: drogą powietrzną- kropelkową, pokarmową, np. gronkowiec złocisty, (<i>Staphylococcus aureus</i>), Świerz (łac. <i>Sarcoptes hominis</i> , <i>Sarcoptes scabiei</i>) jest chorobą zakaźną, wywołaną przez pasożytnicze roztocza. świerzbowiec, roztocza, glista ludzka, owsiki, tasiemiec choroby przenoszonych przez kleszcze: borelioza z Lyme, gorączka Q, tularemia, bartonelloza, babeszjoza, erlichioza (anaplazmoza), kleszczowe zapalenie mózgu prątek gruźlicy (<i>Mycobacterium tuberculosis</i>), produkty roślinne i zwierzęce, woda (<i>Salmonella choleraesuis</i>) Grzyby (<i>Aspergillus flavus</i> , <i>Aspergillus fumigatus</i> , <i>Candida spp</i> , <i>Candida glabrata</i> , <i>Streptococcus</i> , <i>Albicans</i>), bakterie (<i>Legionella</i>), rozpylane przez zanieczyszczoną i skażoną instalację klimatyzacyjną, zagrzybione ściany w mieszkaniach zamieszkałych przez podopiecznych.	Alergie, infekcje, przeziębienia, grypa, zatrucia, biegunki, światek, miejscowe zakażenie skóry, zarażenie współpracowników. Alergie, infekcje, zapalenie płuc;	Przestrzeganie zasad higieny osobistej i porządku (zwłaszcza w toaletach) stosowanie środków dezynfekujących i innych środków ochronnych Przestrzeganie zaleceń lekarza medycyny przeprowadzającego badania profilaktyczne.. Przestrzeganie zasad czystości i higieny podczas przygotowywania i spożywania posiłków. Zalecane szczepienia ochronne Częste i dokładne mycie rąk- stosowanie mydła. Zapewnienie żeli lub płynów antybakteryjnych i antywirusowych, rękawic nitrilowych (w tym podczas pracy w terenie) Obserwowanie stanu zdrowia i szybkie reagowanie na jego ewentualne pogorszenie się (wizyty u lekarza- w razie konieczności zwolnienie lekarskie) Przestrzeganie zaleceń lekarza medycyny pracy Obserwowanie stanu zdrowia i szybkie reagowanie na jego ewentualne pogorszenie się (wizyty u lekarza- w razie konieczności zwolnienie lekarskich) Szczepienia ochronne (dobrowolne dla pracownika) Przestrzeganie procedur.	⇒ Kurator ⇒ Pracodawca środki ochrony osobistej (płyny antywirusowe, maseczki, etc.) ⇒ Kurator przestrzeganie ⇒ Kurator ⇒ Pracodawca zapewnienie możliwości szczepień ochronnych (fakultatywnych) ⇒ Kurator ⇒ Pracodawca środki ochrony ⇒ Kurator ⇒ Kurator Przestrzeganie ⇒ Pracodawca zapewnienie możliwości szczepień ochronnych (fakultatywnych)

14. Ataki zwierząt	Pogryzienie przez psy lub inne zwierzęta domowe, kopnięcie przez zwierzęta kopytne, podziobanie przez ptactwo	Urazy ciała, rany, stłuczenia, kalectwo, śmierć, choroby odzwierzęce, np. wścieklizna. Zabrudzenie, zniszczenie odzieży lub obuwia	Zachowanie szczególnej ostrożności wobec zwierząt zwłaszcza przejawiających dziwne, nietypowe, agresywne zachowania lub nadmierną ufność. Zachowanie ostrożności przy wchodzeniu na podwórza domów prywatnych, do mieszkań, podczas poruszania się po terenach wiejskich. Stosowanie środków ochrony-odstraszaczy, etc.	⇒ Kurator Przestrzeganie procedur ⇒ Pracodawca zapewnienie odstraszczy, szkoleń z behawiorystami
15. Obciążenia statyczne (układ mięśniowo - szkieletowy)	Praca biurowa, statyczna wymagająca przyjmowania wymuszonej pozycji ciała, pisanie na klawiaturze komputerowej, nieergonomiczne stanowisko pracy, samowolne przekraczanie zasad ergonomii. Podczas pracy w terenie: pokonywanie znacznych odległości pieszo, po nierównym lub utrudniającym chodzenie podłożu (np. piasek, błoto), chodzenie po schodach lub stromym terenie, częste prowadzenie samochodu-siedzenie w fotelu samochodowym.	Poczucie dyskomfortu, bóle szyi, karku, barków, kręgosłupa, przedramion, stany zwyrodnieniowe kręgosłupa, łokci tzw. łokieć tenisisty i nadgarstków-tzw. zespół cieśni nadgarstka, mrowienie w nogach, znużenie pracą, zaburzenia koncentracji- jako czynniki uciążliwe, mogące pośrednio prowadzić do wypadku przy pracy	Umieszczenie klawiatury w sposób zapewniający oparcie nadgarstków na powierzchni blatu stołu Stosowanie krzesła z regulacją siedzisk i oparcia. Odpowiednie rozmieszczenie i regulacja mebli oraz sprzętów biurowych, z uwzględnieniem podstaw ergonomii. Zapewnienie obuwia dostosowanego do zróżnicowanych warunków terenowych Odpowiednie, zgodne z przepisami bhp ustawianie monitora względem twarzy i oczu Stosowanie, w ramach możliwości, przemienności wykonywanych czynności Właściwe wykorzystywanie czasu przerw przewidzianych na odpoczynek (zalecane jest wykonywanie ćwiczeń relaksacyjnych)	⇒Kurator przestrzeganie ⇒ Kurator przestrzeganie ⇒ Pracodawca Zapewnienie Zorganizowanie stanowiska pracy z komputerem zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 grudnia 1998r. w sprawie bhp na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe (Dz.U.nr148,poz.973), a w szczególności właściwa organizacja czasu pracy z monitorem ekranowym (przerwy w pracy, ćwiczenia korygujące, zmienność zadań). ⇒Kurator przestrzeganie ⇒Kurator przestrzeganie ⇒Kurator
16 Obciążenie psychoneurwowe - stres,	Przeciążenie natłokiem zadań, wysoka odpowiedzialność w tym emocjonalna i psychiczna wynikająca z powierzonych i wykonywanych obowiązków (np. odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub opiece), także w sytuacji kryzysowej, pośpiech, konieczność utrzymywania wysokiej koncentracji, praca w trudnym środowisku osób skazanych. Wypalenie zawodowe.	Oslabienie stabilności psychicznej, zdenerwowanie, osłabienie wydajności pracy. Wypalenie zawodowe, stany lękowe, depresja. Mobbing	Umiejętność dobrego planowania pracy i organizowania czasu przeznaczonego na wypoczynek (przerwy) Ścisła współpraca z przełożonymi w zakresie rozwiązywania trudnych problemów. Wdrożenie procedury antymobbingowej i rozwiązywania konfliktów w miejscu pracy. Zapewnienie przez pracodawcę profesjonalnego specjalistycznego wsparcia psychologicznego, w tym możliwości skorzystania z superwizji, a w uzasadnionych przypadkach także psychiatrycznego. Dbanie o poprawne stosunki międzyludzkie	⇒ Kurator Urlop dla poratowania zdrowia Korzystanie ze specjalistycznej pomocy PRACODAWCA Pomoc psychologiczna i psychiatryczna
17. Agresja słowna lub fizyczna	Słowne obelgi, wulgaryzmy i groźby, zastraszanie, atak, napad z użyciem groźnych narzędzi, środków chemicznych lub biologicznych, naruszenie nietykalności cielesnej, inne przestępstwa popełnione na szkodę kuratora z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej (np. gwałt),	Chroniczne zdenerwowanie i osłabienie stabilności psychicznej, stany lękowe, depresja, PTSD. Urazy ciała- w tym ciężkie, śmierć.	Udział w szkoleniach dot. zagrożeń i sposobów reagowania na nie, pracy z osobą agresywną, tzw. „trudnym klientem” Zachowanie szczególnej ostrożności wobec osób przejawiających dziwne, nietypowe, agresywne zachowania Zapewnienie szybkiej łączności z organami Policji lub Straży Miejskiej Korzystanie z ochrony prawnej dla funkcjonariuszy publicznych Pomoc psychologiczna.	⇒ kurator Przestrzeganie ⇒ Pracodawca organizacja szkoleń, refundacja kosztów szkolenia, zapewnienie pomocy psychologicznej

			Zapewnienie stałej łączności z przełożonym	⇒Pracodawca ⇒Kurator stosowanie
			Implementacja programu „Bezpieczny Kurator” – urządzenie GPS.	
18 Wypadek komunikacyjny	Uczestnictwo w ruchu drogowym (dojazdy do/z pracy, delegacje, szkolenia, narady, posiedzenia, podróże służbowe), poruszanie się środkami lokomocji w trakcie wykonywania obowiązków służbowych w terenie, potrącenie lub najechanie przez innego uczestnika ruchu	Różne urazy ciała, kalectwo, śmierć	Stosowanie kamizelki odblaskowej w sytuacjach awaryjnych, podczas przebywania poza pojazdem	⇒ kurator
			Sygnalizowanie postoju pojazdu w sytuacji uszkodzenia lub wypadku (światła awaryjne, trójkąt ostrzegawczy)	
			Prowadzenie pojazdów wyłącznie w stanie trzeźwym (nie wskazującym na spożycie alkoholu i środków obniżających sprawność psychofizyczną)	
			Dostosowanie prędkości do warunków panujących na drodze	
			Zadbanie o dobry stan techniczny pojazdów	⇒kurator dotyczy pojazdów prywatnych
			Odpowiednie zarządzanie podróżami służbowymi (właściwe planowanie jazdy, np. korzystanie, z tras najmniej męczących)	⇒ kurator
			Korzystanie z odpowiednich urządzeń do rozmów telefonicznych podczas prowadzenia samochodów	⇒kurator
			Przestrzeganie przepisów Kodeksu drogowego	
			Zachowanie zwiększonej uwagi w miejscach niebezpiecznych na drodze np. przejścia dla pieszych, pobocza, jezdnie itp.	
			Stosowanie zasad obowiązujących podczas dojazdów do i z pracy, tzn. wybieranie optymalnej drogi, Droga „optymalne nie zawsze będzie drogą „najkrótszą”, która nie zawiera w swojej definicji „drogi najbardziej bezpiecznej”. Zasada ta nie będzie miała zastosowania w przypadku korzystania ze środków komunikacji publicznej.	⇒ Kurator
19. Chemiczne-ozon i toner do drukarek	Zagrożenie pojawia się w przypadku intensywnego kopiowania i drukowania dokumentów w drukarkach laserowych, w wyniku czego w atmosferze pojawia się ozon (tlen trójwartościowy O ₃)	Podrażnienie oczu, suchość w gardle, kaszel.	Stosowanie wentylacji na stanowisku pracy z kopiarką Unikanie intensywnego w krótkim czasie kopiowania i drukowania dokumentów. Nie stosowania kopiarek zbiorczych.	⇒ Kurator przestrzeganie ⇒ Pracodawca Wyposażenie stanowiska pracy
	Zagrożenie wynika z fizykochemicznych właściwości toneru: drobny metaliczny proszek, który pojawia się w atmosferze stanowiska pracy w czasie kopiowania i drukowania oraz może pozostawać na dłoniach w przypadku dokonywania czynności wymiany toneru przez pracownika.		Rzetelna higiena rąk, szczególnie przed posiłkami.	
20. Inne miejscowe zagrożenia	Zagrożenie wynikające z czynników zewnętrznych, gospodarczych, politycznych itp. (atak terrorystyczny, biologiczny, chemiczny, podłożenie ładunku wybuchowego, etc.).	Ustrój zdrowia, urazy wielonarządowe kalectwo, syndrom stresu pourazowego śmierć	Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa publicznego, zasad postępowania w przypadku wprowadzenia stanu alarmowego	Przestrzeganie procedur opracowanych przez inspektora ds. obronnych sądu w zakresie bezpieczeństwa budynków sądowych

Zdefiniowane w pracy kuratora sądowego zagrożenia biologiczne

L.p.	Zagrożenia biologiczne	Źródło zagrożenia (przyczyna)	Możliwe skutki zagrożenia	Środki ochrony przed zagrożeniami
	Grupa	Droga zakażenia		Przechowywanie akt
1.	Wirusy - wirus WZW B	Drobnoustroje chorobotwórcze w płynach ustrojowych	wirusowe zapalenie wątroby (żółtaczka), przewlekła żółtaczka (możliwa) niskie ryzyko choroby.	Higiena osobista, rękawice jednorazowe Zapobieganie infekcjom spowodowanym przekłuciem ran, stosowanie procedur.
	Gr. 3**, szczepienia	krew i inne płyny ustrojowe		Tak (szczepienia zalecane)
2.	Wirusy - wirus WZW A	Drobnoustroje chorobotwórcze	wirusowe zapalenie wątroby (żółtaczka) istnieje ryzyko choroby	Higiena osobista,
	Gr. 2, brak szczepień	Usta		Nie jest konieczne szczepienie
3	Wirusy – WZWA C	Drobnoustroje chorobotwórcze w płynach ustrojowych	wirusowe zapalenie wątroby (żółtaczka) istnieje ryzyko choroby	Higiena osobista, ochrona skóry
	Gr. 3, brak szczepień	Krew i inne płyny ustrojowe, mikrouszkodzenia skóry.		Nie jest konieczne szczepienie
4	Mononukleozą zakaźną	Droga powietrzna	Choroba zakaźna	Higiena osobista, ochrona skóry
5	Grypa	Droga powietrzna		Zalecane szczepienia ochronne
6	COVID-19	Droga kropelkowa, aerozol	Choroba zakaźna wywoływana przez koronawirus, objawy różnicowane- w przypadku osób o obniżonej odporności może prowadzić do powikłań i śmierci	Brak szczepionek, brak leków- leczenie objawowe Higiena osobista, rękawice jednorazowe, płyny i żele o działaniu antybakteryjnym i antywirusowym. maseczki jednorazowe oraz wielokrotnego użytku z filtrem ffp3, przyłbice,
7	Opryszczka zakaźna, półpasiec.	Zakażenie poprzez kontakt ze skórą i błoną śluzową.	Wypryski na skórze i błonach śluzowych okolic nosa i ust. Groźne przeniesienie opryszczki na oczy i organy wewnętrzne - zapalenie spojówek	Higiena osobista, rękawice jednorazowe Zapobieganie infekcjom, unikanie dotykania błon śluzowych, oczu-, stosowanie procedur.
8	Tasiemczyca, glistnica, owsica	zakażenie doustnie do przewodu pokarmowego	problemy z koncentracją; zaburzenia snu, zapalenie jelita grubego, zapalenie wyrostka robaczkowego, zapalenie skóry (wywołane drapaniem okolic odbytu), utrata masy ciała. wyniszczenie, awitaminozy, zaburzenia wodno-elektrolitowe oraz drażliwość, bezsenność, zaburzenia koncentracji, drgawki	higiena osobista, rękawice jednorazowe
9	Gruźlica	Droga powietrzno-kropelkowa	Choroba -gruźlica	Higiena osobista, pytania do badanego, uzyskanie informacji o stanie zdrowia badanego

10	Kleszczowe zapalenie mózgu, borelioza, babeszjoza, anaplazmoza	Ugryzienia makroorganizmów, meszki stawonogi (kleszcze)	bezpośrednio działanie toksyczne, alergizujące i drażniące, a także przenosić drobnoustroje chorobotwórcze wywołujące choroby odkleszczowe	Środki odstrasżające, repelenty w postaci aerozolów i płynów, stosowanie odpowiedniego ubrania zasłaniającego najbardziej narażone części ciała. Szczepienia ochronne
11	Wścieklizna	Pogryzienie przez zwierzęta domowe lub dziko żyjące	Choroba układu nerwowego, prowadząca do śmierci	Środki odstrasżające zwierzęta-ultradźwięki, gaz; Szczepienia ochronne profilaktyczne lub po narażeniu na kontakt z wirusem (po pogryzieniu stanowią obligatoryjny element leczenia).
12	Pastereloza	Pogryzienie przez psa lub kota	Choroba bakteryjna mogąca prowadzić do śmierci	Środki odstrasżające zwierzęta-ultradźwięki, gaz; Profilaktyka- ostrożność w kontaktach z nieznanymi zwierzętami Szczepionki nie są stosowane, leczenie objawowe
13	Choroba kociego pazura	Pogryzienie lub podrapanie przez kota	Choroba bakteryjna	Środki odstrasżające zwierzęta-ultradźwięki, gaz; Profilaktyka- ostrożność w kontaktach z kotami Szczepionki nie są stosowane, leczenie objawowe
14	Ornitoza	Zakażenie drogą kropelkową poprzez kontakt z chorym ptactwem	Choroba bakteryjna	Szczepienia nie są stosowane, profilaktyka- unikanie kontaktu z ptactwem
15	Gorączka krwotoczna z zespołem nerkowym	Zakażenie drogą kropelkową-wydaliny gryzoni, także kontakt z materiałem zakaźnym, przez błony śluzowe lub uszkodzoną skórę	Choroba wirusowa, możliwe przypadki śmiertelne	Profilaktyka- unikanie kontaktu z gryzoniami i ich wydaliniami

Sąd Rejonowy w

Karta oceny ryzyka zawodowego

Data: 21.07. 2020 r.

Nazwa stanowiska: kurator zawodowy, starszy kurator zawodowy, kurator specjalista.
kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej

Zagrożenia związane z oddziaływaniem czynników fizycznych

L.p.	Nazwa zagrożenia	Źródło zagrożenia	Skutek	Skala		Ryzyko
				Ciężkość	Prawdopodobieństwo	
1.	Poślizgnięcie, potknięcie, upadek, uderzenie podczas przemieszczania się	Nierówne, śliskie, mokre, oblodzone powierzchnie, nieostrożne przechodzenie po schodach, wystające elementy, progi, niskie stropy, nieporządek na terenie sądu, zastawione przejścia i dojścia, stosowanie niewłaściwego obuwia. Zły stan techniczny infrastruktury zewnętrznej i środowiskowe ukształtowanie terenu	Złamania, zwichnięcia, skręcenia, stłuczenia, urazy głowy, skaleczenia i inne urazy ciała, kalectwo, śmierć zabrudzenie lub zniszczenie odzieży	Średnia	Mało prawdopodobne	Małe (dopuszczalne) [2]
2.	Różnica poziomów	Upadek z drabiny (np. podczas zdejmowania lub układania przedmiotów na wyższych półkach), upadek na schodach, nierównościach terenu	Urazy nóg (skręcenia, zwichnięcia, złamania), urazy głowy i innych części ciała, stłuczenia, kalectwo, śmierć Zabrudzenie lub zniszczenie odzieży	Średnia	Mało prawdopodobne	Małe (dopuszczalne) [2]
3.	Uderzenie przez spadające z wysokości lub przewracające się przedmioty.	Przedmioty ustawione (położone) na półkach i regałach niezgodnie z zasadami bhp Upadek elementów budowlanych z zaniedbanych budynków np. dachówki, gzymsy, belki, tynk itp.	Urazy ciała, skaleczenia, stłuczenia, uderzenia, kalectwo, śmierć	Średnia	Mało prawdopodobne	Małe (dopuszczalne) [2]
4.	Nieruchome, wystające, ostre elementy.	Wyposażenie pomieszczeń biurowych, proste narzędzia i akcesoria biurowe (np. gilotyna, nożyk, nożyczki, zszywacz, itp.) oraz inne ostre elementy w przestrzeni zewnętrznej (np. druty, prety, gwoździe itp.)	Skaleczenia, stłuczenia, przecięcia, ukłucia, itp. Zniszczenie odzieży lub obuwia	Średnia	Mało prawdopodobne	Małe (dopuszczalne) [2]

5.	Zagrożenia elementami ruchomymi, luźnymi, wirującymi	Niszczarka do dokumentów, uderzenie przez ruchomy lub luźny element wyposażenia (meble, krzesła, sprzęty, drzwi itp.), odpadające tynki, dachówki	Pochwycenie (rany miażdżone), uderzenie, stłuczenie, rany cięte (np. przy rozbiciu szyby).	Średnia	Mało prawdopodobne	Małe (dopuszczalne) [2]
6.	Zagrożenia wynikające z niewłaściwego postępowania pracownika	Stosowanie narzędzi i sprzętu niezgodnie z przeznaczeniem, niezgodnie z zasadami bhp	rany miażdżone, uderzenie, stłuczenie, rany cięte.	Średnia	Mało prawdopodobne	Małe (dopuszczalne) [2]
7.	Porażenie prądem elektrycznym	Niezabezpieczone, uszkodzone przewody instalacji elektroenergetycznej, urządzenia techniczne zasilane prądem elektrycznym, nisko zwisające przewody	Ciężkie obrażenia ciała, poparzenie, śmierć.	Duża	Mało prawdopodobne	Średnie (dopuszczalne) [3]
8.	Pożar	Nieprawidłowo eksploatowane urządzenia elektryczne emitujące ciepło (np. czajnik, ekspres do kawy, kuchenka), zwarcia, przeciążenia, przegrzanie instalacji elektrycznej, nieostrożność osób - zaproszenie ognia; palenie papierosów w miejscach zakazanych.	Poparzenia, zatrucia dymami pożarowymi, uduszenie, śmierć.	Duża	Mało prawdopodobne	Średnie (dopuszczalne) [3]
9.	Gorące powierzchnie, płyny.	Nagrzone elementy urządzeń technicznych, gorące płyny (woda, kawa, herbata).	Poparzenia różnych części ciała, zwłaszcza dłoni i palców.	Średnia	Mało prawdopodobne	Małe (dopuszczalne) [2]
10	Praca na stanowisku z komputerem i monitorem ekranowym	Monitor ekranowy, niewłaściwe ustawienie monitora, brak możliwości regulacji. Wyposażenie stanowiska niezgodnie z wymaganiami ergonomii promieniowanie elektromagnetyczne, termiczne	Przeciążenie zmęczenie wzroku, postępująca utrata ostrości widzenia, Zaburzenia koncentracji, rozproszenie w wykonywaniu pracy. Choroby układu mięśniowo-szkieletowego, bóle w kręgosłupie, problemy z krążeniem krwi w kończynach dolnych dyskomfort, zespół cieśni nadgarstka. łokieć tenisisty	Mała	Prawdopodobne	Małe (dopuszczalne) [2]

11.	Nieodpowiednie oświetlenie stanowiska pracy.	Migotanie, olśnienie, niewłaściwie rozmieszczone oświetlenie sztuczne w stosunku do stanowisk pracy, zbyt silne lub za słabe natężenie oświetlenia. Brak właściwego oświetlenia w środowisku podopiecznych	Zaburzenia koncentracji, dyskomfort, uciążliwości i rozproszenie w wykonywaniu pracy. zmęczenie oczu i zmęczenie nerwowe, pogorszenie jakości widzenia.	mała	prawdopodobne	Małe (dopuszczalne) [2]
12	Niekorzystny, mikroklimat środowiska pracy.	Zbyt niski poziom wilgotności w pomieszczeniach, kserokopiarek i inne urządzeń wysokie temperatury panujące w porze letniej. Brak prawidłowej wentylacji w pomieszczeniach w środowisku podopiecznych, przebywanie w pomieszczeniach zadymionych (dym tytoniowy), praca w zmiennych warunkach klimatycznych (opady atmosferyczne, mróz, upał), przemoczenie odzieży i obuwia, wychłodzenie lub przegrzanie organizmu	Alergie, obniżenie wydajności pracy spowodowane zbyt wysoką lub niską temperaturą, omdlenia, przeziębienia, odwodnienie. W przypadku wykonywania czynności w terenie, poza siedzibą zespołu kuratorskiego warunki te mogą stanowić zagrożenia dla zdrowia, bezpieczeństwa. Długoletnia praca w takich warunkach prowadzi do choroby zawodowej	średnia	Prawdopodobne	Średnie (dopuszczalne) [4]

Zagrożenia związane z oddziaływaniem czynników biologicznych

13	Kontakt z czynnikami biologicznymi.	Wirusy, bakterie, grzyby i inne mikroorganizmy przenoszone przez ludzi np. drogą powietrzną – kropelkową, pokarmową, np. gronkowiec złocisty (<i>Staphylococcus aureus</i>), prątek gruźlicy (<i>Mycobacterium tuberculosis</i>), produkty roślinne i zwierzęce, woda (<i>Salmonell choleraesuis</i>). Grzyby (<i>Aspergillus flavus</i>, <i>Aspergillus fumigatus</i>, <i>Candida spp</i>, <i>Candida glabrata</i>, <i>Candida albicans</i>, <i>Streptococcus</i>), bakterie (<i>Legionella</i>), rozpylane przez zanieczyszczoną i skażoną instalację klimatyzacyjną, zagrzybione ściany itp.	Alergie, infekcje, przeziębienia, grypa, zatrucia, biegunki, zarażenie innych osób i pracowników.	Średnia	Prawdopodobne	Średnie (dopuszczalne) [3]

14	Ataki zwierząt	Pogryzienie lub podrapanie przez psy lub inne zwierzęta domowe, kopnięcie przez zwierzęta kopytne, podziobanie przez ptactwo	Urazy ciała, rany, stłuczenia, kalectwo, śmierć, choroby odzwierzęce, np. wścieklizna Zabrudzenie, zniszczenie odzieży lub obuwia	Średnia	prawdopodobne	Średnie (dopuszczalne) [3]

Zagrożenia związane z oddziaływaniem czynników psychofizycznych

15	Obciążenia statyczne (układ mięśniowo - szkieletowy).	Praca biurowa, statyczna wymagająca przyjmowania wymuszonej pozycji ciała, pisanie na klawiaturze komputerowej, nieergonomiczne stanowisko pracy, samowolne przekraczanie zasad ergonomii. Podczas pracy w terenie: pokonywanie znacznych odległości pieszo, po nierównym lub utrudniającym chodzenie podłożu (np. piasek, błoto), chodzenie po schodach lub stromym terenie, częste prowadzenie samochodu- siedzenie w fotelu samochodowym.	Poczucie dyskomfortu, bóle szyi, karku, barków, przedramion i nadgarstków, znużenie pracą, zaburzenia koncentracji- jako czynniki uciążliwe, mogące pośrednio prowadzić do wypadku przy pracy.	Mała	Prawdopodobne	Małe (dopuszczalne) [2]
16	Stres	Przeciążenie natłokiem zadań, wysoka odpowiedzialność wynikająca z zakresu powierzonych obowiązków, w tym emocjonalna i psychiczna, wykonywanie obowiązków także w sytuacji kryzysowej. pośpiech, konieczność utrzymywania wysokiej koncentracji, praca w zespole ludzkim, napięcia pomiędzy pracownikami.	Oslabienie stabilności psychicznej, zdenerwowanie, osłabienie wydajności pracy. Wypalenie zawodowe, stany lękowe, depresja	Średnia	Prawdopodobne	Średnie (dopuszczalne) [3]
17	Agresja słowna lub fizyczna	Słowne obelgi, wulgaryzmy i groźby, zastraszanie, atak, napad z użyciem groźnych narzędzi, środków chemicznych lub biologicznych, naruszenie nietykalności cielesnej, inne przestępstwa popełnione na szkodę kuratora z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej (np. gwałt),	Chroniczne zdenerwowanie i osłabienie stabilności psychicznej, urazy ciała- w tym ciężkie, śmierć. Stany lękowe, depresja, PTSD	Średnia	Prawdopodobne	Średnia (dopuszczalne) [3]

Zagrożenia w komunikacji drogowej (dojazdy do, z lub podczas pracy, delegacje)

18	Wypadek komunikacyjny.	Uczestnictwo w ruchu drogowym (dojazdy do/z pracy, delegacje, szkolenia, narady, posiedzenia, podróże służbowe), poruszanie się środkami lokomocji w trakcie wykonywania obowiązków służbowych w terenie, potrącenie lub najechanie przez innego uczestnika ruchu	Różne urazy ciała, kalectwo, śmierć. Syndrom stresu pourazowego. Zaburzenia lekowe. Depresja.	Duża	Mało prawdopodobne	Średnie (dopuszczalne) [3]
19	Chemiczne ozon, toner	Korzystanie z kserokopiarki i drukarki laserowej	Niedomagania układu oddechowego	średnia	Mało prawdopodobne	Małe (dopuszczalne) (2)

Inne zagrożenia

20	Inne zagrożenia miejscowe, np. atak biologiczny chemiczny terrorystyczny, ładunki wybuchowe	Zagrożenie wynikające ze źródeł zewnętrznych, gospodarczych, politycznych itp.	Ustrój zdrowia, urazy wielonarządowe, kalectwo, syndrom stresu pourazowego, śmierć	Duża	Mało prawdopodobne	Średnie (dopuszczalne) [3]

Ogólna ocena ryzyka zawodowego na stanowisku:

kuratora zawodowego, starszego kuratora zawodowego, kuratora specjalisty, kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej

Zastosowanie wyżej wymienionych głównych środków ochrony pozwala na uzyskanie poziomu ryzyka zawodowego o średniej wartości. Jest to zatem wartość dopuszczalna (maksymalna wartość dopuszczalnego ryzyka zawodowego w zastosowanej 5-stopniowej metodzie jego oceny wynosi „3”).

Tam, gdzie zagrożenia zostały jako ryzyko bardzo małe lub małe nie są potrzebne żadne dodatkowe działania, poza wymienionymi działaniami pracownika i pracodawcy, które utrzymują poziom ryzyka na dotychczasowym poziomie.

Natomiast jako średni poziom ryzyka- dopuszczalny, jednak wymagający podejmowania działań zmniejszających jego poziom, oszacowano dla zagrożeń:

- porażenie prądem elektrycznym,
- pożar,
- niekorzystny mikroklimat
- kontakt z czynnikami biologicznymi,
- ataki zwierząt
- obciążenie psychoneurologiczne- stres, zaburzenia lękowe, depresja, wypalenie zawodowe, PTSD
- agresja słowna lub fizyczna

- wypadek komunikacyjny,
- inne zagrożenia

Uwaga: Brak lub niestosowanie powyżej zaleconych środków i rozwiązań profilaktycznych zapobiegających wypadkom przy pracy, wymienionych w niniejszej dokumentacji spowoduje podwyższenie kategorii ryzyka, to znaczy zwiększy prawdopodobieństwo wystąpienia wypadku.

Informacja o ryzyku zawodowym.

1. Istota ryzyka: rodzaj zagrożenia – wypadkowe.

L.p.	Źródło zagrożenia – skutek.	Sposoby ochrony przed zagrożeniem.
1	Porażenie prądem elektrycznym w trakcie obsługi i użytkowania na stanowisku pracy skutkujące urazem, ciężkim uszkodzeniem ciała a nawet śmiercią.	• przestrzegać instrukcji obsługi stosowanego urządzenia, • kontrolować wzrokowo sprzęt przed rozpoczęciem pracy, • stosować tylko sprawne gniazda, wtyczki i przewody zasilające, • przewody zasilające urządzenia muszą znajdować się poza zasięgiem kończyn, • nie stawiać na urządzenia zasilane prądem naczyń z płynami, • zabrania się jakichkolwiek napraw urządzeń zasilanych prądem elektrycznym
2	Pożar- skutkujący poparzeniami ciała, urazami w wyniku chaotycznie prowadzonej akcji ratunkowej, możliwością zatrucia toksycznymi produktami spalania-ryzyko utraty życia.	Stosować się bezwzględnie do przepisów i zasad określonych w „<i>instrukcji bezpieczeństwa pożarowego</i>” a w szczególności: • zabrania się używania otwartego ognia oraz palenia tytoniu w pomieszczeniach sądu z wyjątkiem miejsc do tego wyznaczonych, • zabrania się stosowania uszkodzonych przewodów elektrycznych, gniazd i wtyczek zasilających urządzenia elektryczne, • zabrania się jakichkolwiek samodzielnych napraw narzędzi, urządzeń i źródeł światła itp., • wszelkie zauważone odchylenia stwarzające możliwość wybuchu pożaru natychmiast winne być zgłaszane przełożonemu, • w przypadku zauważenia otwartego ognia, wydobywającego się dymu, natychmiast powiadomić współpracowników, prezesa sądu, dyrektora sądu albo inną osobę upoważnioną, zawiadomić Straż Pożarną i natychmiast przystąpić do gaszenia ognia za pomocą podręcznych środków gaśniczych, • zabrania się zastawiania czymkolwiek dróg i wyjść ewakuacyjnych, • w przypadku polecenia ewakuacji bezwzględnie podporządkować się kierującemu akcją ratowniczą (kierownikowi ewakuacji),

3	Niekorzystny mikroklimat- skutkujący wychłodzeniem lub odwodnieniem organizmu, zaburzeniami gospodarki wodnej i elektrolitowej, ogólnym osłabieniem odporności, zwiększoną męczliwością i podatnością na choroby, omdleniami, osłabieniem koncentracji, spadkiem skupienia, przeziębieniami. (długoletnie wykonywanie obowiązków służbowych w takich warunkach sprzyja powstawaniu przewlekłych stanów chorobowych, w tym chorób zawodowych)	• w skierowaniu na badania profilaktyczne uwzględniać pracę w terenie, wykonywaną w zmiennych warunkach termicznych. • stosować odzież i obuwie dostosowane do pory roku, zapobiegającą przemoczeniu, przemarznięciu lub przegrzaniu, a w okresie zimowym szczególnie przeciwdziałające wychłodzeniu organizmu, • w niekorzystnych warunkach pogodowych ograniczać czas przebywania na dworze do minimum, niezbędnego dla wykonania czynności zawodowych. • kiedy temperatura powietrza przekracza 26°C, należy systematycznie nawadniać organizm poprzez picie napojów, a dodatkowo także uzupełniać elektrolity i sole mineralne, • dbać o właściwą temperaturę w pomieszczeniach biurowych i systematycznie wietrzyć je, a stosowanie do potrzeb także ogrzewać je, wykorzystywać wentylatory i klimatyzatory. • wszelkie zauważone niedomagania organizmu wskazujące na przyczynę związaną z warunkami pracy, zgłaszać przełożonemu,
4	Kontakt z czynnikiem biologicznym zakażenia ustroju, choroby.	• przestrzeganie terminów badań profilaktycznych, • opis w skierowaniu na badania zawierający czynnik biologiczny w pracy kuratora, • wszelkie zauważone niedomagania organizmu wskazujące na przyczynę związaną z warunkami pracy, zgłaszać przełożonemu, • dbać o własny stan zdrowia, wypoczynek, odżywianie, • stosowanie się ściśle do zasad higieny, szczególnie przed i w trakcie spożywania posiłków, • szczepienia ochronne • używanie ŚOI – rękawic ochronnych, maseczek, przyłbic, żeli płynów dezynfekcyjnych do rąk, a w razie konieczności kombinezonów lub fartuchów jednorazowych, w szczególności podczas badań testerem narkotykowym lub alkometem • opracowanie procedury pre i post ekspozycyjnej w przypadku potencjalnego narażenia na kontakt z materiałem biologicznym niebezpiecznym • opracowanie procedury utylizacji zużytych środków ochrony indywidualnej mających bezpośredni kontakt z materiałem biologicznym

5	Ataki zwierząt powodujące powstanie ran kłasnanych, szarpanych, przerwanie ciągłości tkanki, obrzmienia, zsinienia, dolegliwości bólowe, rozstrój zdrowia i organizmu, zagrożenie zarażenia chorobami, uszkodzenie odzieży i obuwia, a dodatkowo mogące wywołać syndrom stresu pourazowego i zaburzenia lękowe	• zachować szczególną ostrożność przy wchodzeniu na teren posesji, zwłaszcza w obszarach wiejskich, • unikać zbliżania się i przebywania w pobliżu zwierząt domowych lub dzikich, • zwracać uwagę na zachowanie się zwierząt napotykanych podczas wykonywania obowiązków zawodowych, • w uzasadnionych przypadkach wykorzystywać odstraszacze lub gaz przeciwko zwierzętom, • informować pracodawcę o każdym przypadku ataku ze strony zwierząt. • Uczestniczyć w szkoleniach specjalistycznych z udziałem profesjonalnych behawiorystów zwierzęcych.
6	<u>Obciążenie psychonerwowe- stres.</u> Oslabienie stabilności psychicznej, zdenerwowanie, oslabienie wydajności pracy, wypalenie zawodowe, nerwice, depresja, stany lękowe, PTSD.	• dbać o dobrą organizację pracy co pozwoli zmniejszyć pośpiech, • dostosować ilość zadań do możliwości kuratorów realizujących zadania, • zapewnić udział członków kadry kierowniczej w szkoleniach z zakresu zarządzania zespołami kuratorów, • zapewnić udział kuratorów w szkoleniach z zakresu radzenia sobie z objawami stresu, kontaktów interpersonalnych, rozwiązywania konfliktów, mediacji itp. • analizować systematycznie przyczyny i okoliczności wypadków i zachorowań – formułować stosowne wnioski do aktualizowania oceny ryzyka zawodowego. • zapewnienie stałego, specjalistycznego wsparcia psychologicznego, w tym prawa do superwizji, a także możliwości konsultacji psychiatrycznej. • opracowanie zasad udzielenia pierwszej pomocy psychologicznej w określonych sytuacjach kryzysowych.
7	<u>Agresja fizyczna i werbalna.</u> Różnorodne urazy i obrażenia, syndrom stresu pourazowego, zaburzenia lękowe.	• współpracować z pracodawcą i przełożonymi w zakresie rozwiązywania trudnych problemów, • właściwie organizować czynności służbowe • Zachować szczególną ostrożność wobec osób przejawiających dziwne, nietypowe, agresywne zachowania, • Zapewnić łączność z organami Policji lub Straży Miejskiej, • Ściśle przestrzegać przepisów regulujących status kuratora. • Zapewnić szkolenia z zakresu radzenia sobie w pracy z tzw. klientem trudnym, agresywnym oraz z zakresu samoobrony

8	<u>Wypadek komunikacyjny</u>- w czasie odbywania podróży służbowej lub przemieszczenia się w ramach typowych obowiązków służbowych wykonywanych podczas pracy w terenie samochodem służbowym lub własnym, motocyklem, skuterem lub rowerem, a także jako pieszy użytkownik ruchu, bez względu na warunki pogodowe i porę roku. W wypadku komunikacyjnym kurator może odnieść obrażenia ciała, złamania, urazy kręgosłupa lub śmierć.	• przestrzegać bezwzględnie przepisów ruchu drogowego, • stosować zasadę ograniczonego zaufania w stosunku do innych uczestników ruchu drogowego, • dostosować prędkość do warunków panujących na drodze, • planować trasę przejazdu i czas potrzebny na przejazd tak by uniknąć pośpiechu, • koncentrować się w czasie jazdy na czynnościach związanych z prowadzeniem pojazdu, • w razie potrzeby podejmować decyzję o odpoczynku w sytuacji kryzysowej, • unikać leków pobudzających i uspokajających, • w przypadku uczestnictwa w wypadku właściwie reagować – zgodnie z instrukcją zachowania się w razie wypadku,
9	<u>Praca- stanowisko z komputerem i monitorem ekranowym</u> Obciążeniu wzroku, stopniowe pogorszenie jakości widzenia, obciążenie układu szkieletowo-mięśniowego w związku z długotrwałym pozostawaniem w pozycji siedzącej	• ustawić monitor właściwie do okien i oświetlenia, • dokonać regulacji krzesła i monitora, • stosować się ściśle do instrukcji stanowiskowej, • zgłaszać zauważone uchybienia w zakresie ergonomii na stanowisku pracy, • przestrzegać 5 minutowych przerw po każdej godzinie pracy (dla kobiet w ciąży i karmiących dziecko piersią 10 minut przerwy po każdych 50 minutach pracy) • stosować w miarę możliwości i potrzeb ćwiczenia relaksacyjne, • nie spożywać posiłków w trakcie wykonywania pracy, • stosować zalecone przez lekarza medycyny pracy szkła korekcyjne, • zachowywać ład i porządek na stanowisku pracy, • stosować przewidziane dla stanowiska środki ochrony zbiorowej (wentylacja, klimatyzacja).

2. Cechy ryzyka.

Ogólne ryzyko na stanowisku – średnie dopuszczalne.

Konieczne jest podejmowanie działań, które zapewnią, w przypadku ryzyka bardzo małego i małego, że ryzyko co najmniej pozostanie na tym samym poziomie, a w przypadku ryzyka średniego obniżą jego poziom.

3. Kontakt z zagrożeniem.

- lekceważenie przepisów i zasad bhp,
- nieuzasadniony pośpiech,
- niestosowanie wymagań ergonomicznych podczas pracy z monitorem ekranowym,
- niewłaściwe rozmieszczenie stosowanych mebli i urządzeń biurowych,

- nieuprawnione naprawianie, manipulowanie w urządzeniach zasilanych prądem elektrycznym,
- brak zachowania ostrożności podczas wykonywania pracy,
- brak porządku na stanowisku pracy,
- niestosowanie przepisów przeciwpożarowych,\
- okoliczności losowe wynikające ze specyfiki wykonywanej pracy.

4. Skutki ryzyka.

- wypadkowe → czasowa niezdolność do pracy, czasowe obniżenie sprawności,
- zdrowotne → możliwość osłabienia zdolności i sprawności akomodacyjnych oczu, możliwość urazu układu szkieletowo- mięśniowego, urazy kończyn, skutki porażenia prądem elektrycznym, stres.

5. Symptomy ryzyka i przeciwdziałanie.

- zachować szczególną ostrożność podczas wykonywania obowiązków służbowych w terenie.
- stosować środki ochrony osobistej, odzież i obuwie zapewnione przez pracodawcę.
- nie ustawiać urządzeń biurowych oraz jakichkolwiek przedmiotów w sposób przypadkowy, mogących swoim ruchem lub upadkiem stworzyć zagrożenie,
- codziennie przed rozpoczęciem pracy sprawdzać stan techniczny wyposażenia stanowiska pracy, tzw. lustracja miejsca pracy, oraz dojść i przejść do stanowiska,
- przestrzegać wymagania ergonomii podczas obsługi monitora ekranowego, przede wszystkim warunków oświetlenia, ustawienia monitora względem okna, odległości od oczu operatora, wysokości górnej krawędzi ekranu w stosunku do oczu oraz ustawienia klawiatury i krzesła (obrotowego),
- stosować okulary korygujące wzrok w przypadku zalecenia wpisanego przez lekarza medycyny pracy,
- właściwie zorganizować swoje stanowisko pracy, unikać ciągłej statyczności w pracy oraz przyjmowania niewłaściwych pozycji,
- dbać o przewody zasilające prądem elektrycznym stosowane urządzenia oraz unikać stwarzania sytuacji obłania płynami tych urządzeń,
- dbać o higienę osobistą.

6. Reagowanie w sytuacji zagrożenia.

- natychmiast zgłosić przełożonemu zauważoną nieprawidłowość, okoliczność lub zdarzenie mogące stanowić zagrożenie dla zgłaszającego kuratora lub innych osób, w związku z wykonywaną pracą.
- w sytuacji gdy zauważona nieprawidłowa praca urządzenia lub powstałe inne zagrożenie, w ocenie pracownika, stwarza znaczne zagrożenie, należy natychmiast uprzedzić współpracowników i osoby postronne o zagrożeniu- w razie potrzeby wskazać kierunek ewakuacji.
- Odstąpić od wykonywania czynności i obowiązków służbowych jeśli występują okoliczności stwarzające bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia kuratora zawodowego, bądź kiedy ich wykonanie stwarzałoby takie zagrożenie dla innych osób.

- w razie zauważenia niewłaściwej pracy urządzenia zasilanego prądem elektrycznym, natychmiast wyłączyć urządzenie oraz odłączyć zasilanie przez wyciągnięcie wtyczki z gniazdka,

Jak wynika z dokonanej oceny ryzyka zawodowego, kurator zawodowy w związku ze specyfiką swojej pracy, związanej z wykonywaniem orzeczeń sądowych w zróżnicowanym topograficznie i o różnym ukształtowaniu terenu, a także zmiennym mikroklimacie lokalnym, jest narażony na różnego rodzaju zagrożenia występujące w dużej mierze poza miejscem jego stanowiska pracy (lokowanego w budynku sądu). Istotne zatem jest zwrócenie uwagi na podstawowe zasady dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy poza siedzibą zakładu pracy.

Kuratorzy sądowi wykonują orzeczenia sądu i działają w imieniu sądu, zatem powinni mieć zagwarantowaną nie tylko ochronę prawną, ale właściwe warunki do wykonywania pracy poza siedzibą zespołu kuratorskiego (sądu). Są bowiem narażeni na różne zagrożenia występujące podczas wykonywania obowiązków pracowniczych, szczególnie w naturalnym środowisku podopiecznych.

Analiza stanu prawnego pozwala stwierdzić, że ustawodawca nie przewidział możliwość szczególnej ochrony pracowniczej dla grypy zawodowej kuratorów sądowych, pomimo, że ochronę taką, w zakresie warunków i higieny pracy, zagwarantowaną mają pracownicy wykonujący zadania o podobnym charakterze, a często w tym samym środowisku, np. zatrudnieni w policji.

Wyniki oceny ryzyka zawodowego oraz identyfikacja aktualnie występujących zagrożeń na stanowisku kuratora zawodowego uzasadniają zakwalifikowanie tej grupy pracowników do grupy narażonych na choroby zawodowe opisane w poniżej zamieszczonej tabeli oraz wprowadzenie uregulowania prawnego określającego procedury zgłaszania podejrzenia choroby zawodowej, wydawania orzeczenia o chorobie i decyzji uznającej chorobę.

7. Wykaz chorób

Lp.	Nazwa choroby pozostającej w związku z pełnieniem służby kuratorskiej	Szczególne warunki lub właściwości służby kuratorskiej wywołujące chorobę
1.	Choroby narządu ruchu wywołane sposobem wykonywania czynności służbowych: a. przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki b. przewlekłe zapalenia kaletki maziowej. c. przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej. d. zmęczeniowe złamanie kości. e. martwica nadgarstka.	Długotrwałe obciążenie ograniczonych grup mięśni, wymuszona postawa ciała lub narażenie na często powtarzające się mikrourazy albo powodujące ucisk na pnie nerwów ruchy monotypowe, oraz narażenie na stały ucisk i nadmierne obciążenie aparatu kostno-stawowego. Występuje kiedy działanie mechaniczne przekracza wytrzymałość fizyczną lub wydolność czynnościową elementów dynamiczno-statycznych. Czynności służbowe wykonywane długotrwałe, charakteryzujące się powtarzalnością, rytmicznością, wymuszoną pozycją, uciskiem lub rozciąganiem określonych elementów narządu. Okres występowania udokumentowanych objawów chorobowych, który upoważnia do rozpoznania choroby pozostającej w związku ze służbą, mimo wcześniejszego ustania narażenia na czynniki szkodliwe występujące w warunkach wykonywania pracy, wynosi 1 rok.

2.	Nerwice, depresja, prowadząca w skrajnych przypadkach do wystąpienia zespołu systemu stresu pourazowego (PTSD/STSW)	Wydarzenia wyjątkowo zagrażającym życiu i zdrowiu psychicznemu. Reakcja na ostry stres powodujący kryzys psychiczny- odroczone lub przedłużone w czasie. Wystąpienie objawów po krótkiej przerwie od zadziałania czynnika stresogennego. Okres wystąpienia udokumentowanych objawów choroby upoważniającej do rozpoznania choroby – 6 miesięcy.
3.	Zaburzenia lękowe- długotrwałe i nadmierne napięcie nerwowe lub emocjonalne, mikrourazy	Długotrwałe i nadmierne napięcie nerwowe bądź emocjonalne, mikrourazy występujące w warunkach wykonywania pracy wywołujące ujawnienie się i zaostrzenie kompensowanych dotąd wad psychicznych, usposabiające do nawarstwienia reakcji nerwicowych. Nadmierne napięcie nerwowe, zwiększona odpowiedzialność w ponadnormatywnym czasie pracy.
4	Zaburzenia osobowościowe- trwała zmiana osobowości po przeżyciu sytuacji ekstremalnej lub katastrofy, po chorobie psychicznej.	Trwała zmiana osobowości po przeżyciu sytuacji ekstremalnej, katastrofy, po chorobie psychicznej. Okres wystąpienia udokumentowanych objawów choroby upoważniającej do rozpoznania choroby- 1 rok.
5	Nadciśnienie tętnicze z powikłaniami wielonarządowymi	Długotrwałe narażenie na czynniki stresogenne. Okres wystąpienia udokumentowanych objawów choroby upoważniającej do rozpoznania choroby- 1 rok.
6	Psychozy reaktywne odporne na leczenie	Ostry stres związany zdarzeniami zaistniałymi podczas pełnienia służby. Okres wystąpienia udokumentowanych objawów choroby upoważniającej do rozpoznania choroby- 2 tygodnie od zdarzenia.
7	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem czynności służbowych	Długotrwałe obciążenie ograniczonych grup mięśniowych, wymuszona postawa ciała lub narażenie na często powtarzające się mikrourazy albo powodujące ucisk na pnie nerwów, ruchy monotypowe, wykonywane w szybkim tempie oraz narażenie na stały ucisk i nadmierne obciążenia aparatu kostnego. Okres wystąpienia udokumentowanych objawów choroby upoważniającej do rozpoznania choroby-1 rok.
8	Choroby zakaźne lub pasożytnicze: a. wirusowe zapalenie wątroby, b. borelioza, c. gruźlica, d. wścieklizna e. wszawica f. świerzb g. półpasiec h. bruceloza, i. pełzakowica j. zimnica. k. inne choroby zakaźne lub pasożytnicze, w tym choroby powstałe w wyniku powikłań szczepień ochronnych wykonanych w związku ze służbą, grypa wraz z ewentualnymi powikłaniami pogrypowymi, np. zapaleniem mięśnia sercowego, zapaleniem osierdzia w przebiegu choroby o etiologii bakteryjnej, wirusowej lub pasożytniczej.	Bezpośrednie stykaniem się z zakaźnym środowiskiem i osobami w nim żyjącymi, oraz materiałem biologicznym. Trudne warunki atmosferyczne, przebywanie w pomieszczeniach, budynkach zaniedbanych sanitarnie, zagrzybionych - sprzyjające zachorowaniu. Szczepienia ochronne wykonane na zlecenie właściwych organów w związku z zagrożeniami występującymi w warunkach wykonywania pracy. Okres wystąpienia udokumentowanych objawów choroby upoważniającej do rozpoznania choroby- nie określa się.

9	Choroby skóry. Alergiczne kontaktowe zapalenie skóry Kontaktowe zapalenie skóry. Drożdżakowe zapalenie skóry u osób wykonujących służbę w warunkach sprzyjających rozwojowi drożdżaków chorobotwórczych.	Długotrwałe narażenie na styczność z substancjami drażniącymi lub uczulającymi. Okres wystąpienia udokumentowanych objawów choroby upoważniający do rozpoznania choroby – 1 miesiąc.
10	Epidemiczne wirusowe zapalenie spojówek wywołane przez czynniki fizyczne, chemiczne lub biologiczne: a. alergiczne zapalenie spojówek; b. ostre zapalenie spojówek wywołane promieniowaniem nadfioletowym; c. epidemiczne wirusowe zapalenie spojówek i rogówki; d. zwyrodnienie rogówki wywołane czynnikami drażniącymi; e. zaćma wywołana działaniem promieniowania podczerwonego lub długofalowego nadfioletowego; f. centralne zmiany.	Długotrwałe wykonywanie czynności wymagającej podwyższonej koncentracji wzroku w warunkach niewystarczającego oświetlenia oraz obsługa elektronicznych monitorów ekranowych. Okres wystąpienia udokumentowanych objawów choroby upoważniający do rozpoznania choroby – 3 lata.
11	Choroby wywołane działaniem niskich lub wysokich temperatur otoczenia. a. udar cieplny albo jego następstwa; b. wyczerpanie cieplne albo jego następstwa c. odmrożenia lub trwałe skutki odmrożeń	Działanie w środowisku pracy, miejscu wykonywania służby ujemnych lub wysokich temperatur. Okres wystąpienia udokumentowanych objawów choroby upoważniający do rozpoznania choroby- 1 rok.
12	Przewlekłe choroby narządu głosu. a. guzki głosowe twarde b. wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych; c. niedowład mięśni przywodzących i napinających fałdy głosowe z niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią.	Narażenie na nadmierne obciążenie i długotrwałe narażenie na nadmierne obciążenie i długotrwałe narażenie narządu głosu. Okres wystąpienia udokumentowanych objawów choroby upoważniający do rozpoznania choroby – 2 lata.
13	Choroby zakaźne, inwazyjne i tropikalne, w przypadkach gdy źródło choroby znajdowało się w środowisku pracy. Powikłania szczepień ochronnych, wykonanych w związku z pracą	Wykonywanie obowiązków służbowych w trudnych warunkach atmosferycznych, zmiennym mikroklimacie i znacznych zmianach temperatur. Okres wystąpienia udokumentowanych objawów choroby upoważniający do rozpoznania choroby – 1 rok. Praca wymagająca bezpośredniego kontaktu z zakaźnym środowiskiem i materiałem. Szczepienia ochronne wykonane na zlecenie właściwych organów w związku z zagrożeniami wynikającymi z warunków pracy lub wykonane przez pracownika w celu profilaktyki zdrowotnej opłacone przez pracodawcę. Praca w trudnych warunkach atmosferycznych, polowych, itp.
14	Organiczne zaburzenia psychiczne	Mikrourazy, zatrucia, neuroinfekcje powstałe w czasie pełnienia obowiązków służbowych, powodujące ujawnienie się zaburzeń psychicznych
15	Ostre choroby o podłożu alergicznym	Wykonywanie pracy w miejscach powodujących narażenie na kontakt z substancjami drażniącymi lub uczulającymi

W niniejszej ocenie ryzyka zawodowego zostały uwzględnione uwagi zainteresowanych pracowników, uzyskane podczas przeprowadzanego wywiadu zawodowego.

Opracował zespół w składzie:

Specjalista ds. bhp

Kierownik Oddziału Administracyjnego

Kierownik Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej

Zatwierdził:

Prezes SR w (wpisać właściwą nazwę)

Dyrektor SR/SO w

Informacje ogólne dotyczące sposobów ograniczenia narażenia na działanie czynników biologicznych występujących podczas wykonywania badań.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 2012 roku w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania badań na obecność alkoholu lub innego środka użytego w celu wprowadzenia się w stan odurzenia w organizmie nieletniego (Dz.U. z 2012, poz. 468),

Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 stycznia 2012 r. w sprawie sposobu przeprowadzania badań na obecność alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych w organizmie skazanego lub sprawcy oddanego pod dozór lub zobowiązanego do powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania środków odurzających lub substancji psychotropowych, ich dokumentowania oraz weryfikacji (Dz.U. z 2012, poz. 104)

Ogólne kierunkowe środki ochronne:

- instruowanie pracowników na podstawie instrukcji zakładowych, szkoleń,
- regularne mycie środkami dezynfekującymi po badaniu powierzchni biurka (stołu), wydzielonego stanowiska przeprowadzania czynności badań,
- przestrzeganie procedur przeprowadzania badań – ekspozycyjnej i poekspozycyjnej,
- opracowanie i wdrożenie instrukcji wykonywanych czynności.

Zastosowane działania- środki higieny:

1. środki konstrukcyjne.

wydzielona toaleta (WC) „ tylko dla personelu”,
zaopatrzenie w środki i płyny do dezynfekcji rąk oraz mycia rąk.

2. środki organizacyjne

mycie rąk przed czynnością badania i po zakończeniu pracy,
spożywanie posiłków w miejscach, gdzie nie ma ryzyka,
regularne mycie biurka – stanowiska pracy,
stosowanie rękawic jednorazowych – zgodnie z oceną ryzyka zawodowego*.

3. Środki higieny ogólnej

utrzymanie higieny osobistej- możliwość umycia rąk w ciepłej wodzie,
utrzymanie czystości na stanowisku pracy,
odpowiednie postępowanie ze zużytymi rękawicami jednorazowymi i innymi materiałami, które powstają w trakcie badania- **zgodnie z opracowanymi procedurami postępowania z odpadami,**
szczególna ostrożność przy jedzeniu, piciu i paleniu tytoniu.

* w przypadku uczulenia pracownika na występujący składzie rękawiczek silikonowych silikon, należy zachować środki ostrożności poprzez zastosowanie innego rodzaju rękawiczek ochronnych np. winylowych lub nitylowych.

4. Środki ochrony indywidualnej.

ochrona rąk oraz twarzy, a w szczególnie uzasadnionych wypadkach całego ciała, przed zagrożeniami mechanicznymi, ochrona przed chemikaliami i mikroorganizmami (szczelna) dla uniknięcia bezpośredniego kontaktu czynników szkodliwych ze skórą.

5. Szczepienia ochronne.

Przeciwno WZW typu B (z uwagi na oszacowany poziom ryzyka zawodowego szczepienie nieobowiązkowe, zalecane)

Inne szczepienia (w sytuacjach doraźnych stosowanie do zdiagnozowanego schorzenia, obowiązkowe jeśli wynika to z zaleceń lekarza).

PROCEDURA EKSPOZYCYJNA

W celu ochrony przed szkodliwymi czynnikami na stanowisku kuratora sądowego należy:

1. pamiętać o przestrzeganiu wszelkich obowiązujących procedur sanitarno-epidemiologicznych,
2. stosować dezynfekcję rąk,
3. zawsze używać rękawiczek jednorazowego użytku,
4. myć ręce przed i po kontakcie z badanym oraz przed założeniem i po zdjęciu rękawiczek,
5. unikać skaleczeń i wszelkich uszkodzeń skóry,
6. nie nosić obrączek, biżuterii, zegarków, w celu skutecznej możliwości mycia rąk
7. stosować odpowiednie procedury badania i postępować zgodnie z nimi w celu zapobiegania ryzyku wystąpienia zachowań agresywnych u osoby badanej,
8. nie przeprowadzać badania jeśli u osoby badającej występują otwartymi, sączące się rany na skórze rąk,
9. spożywać posiłki tylko w miejscu gdzie nie występuje ryzyko zakażenia biologicznego zachowując wymagania higieniczne.
10. materiały odpadowe, po przeprowadzonym badaniu, zbierać w miejscu ich powstawania do pojemników lub worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej, albo do pojemników wielokrotnego użycia, w kolorze innym niż czerwony albo żółty, wytrzymałych i odpornych na działanie wilgoci oraz środków chemicznych- zgodnie z opracowanymi **procedurami postępowania z odpadami medycznymi**
11. zabezpieczyć ewentualne zranienia, skaleczenia oraz zakłucia powstałe w trakcie badania i postępować zgodnie z opracowaną **procedurą poekspozycyjną**,
12. każdorazowo po wykonanym badaniu poddać **dezynfekcji** sprzęt wielorazowego użytku (biurko, stół, inne narzędzia);
13. przekazać narzędzia wielokrotnego użytku w zamkniętych pojemnikach na stanowisko, na którym poddane będą dezynfekcji, jeżeli jej przeprowadzenie nie jest możliwe do wykonania bezpośrednio w miejscu badania/wykonania testu.

PROCEDURA EKSPOZYCYJNA

Dotycząca potencjalnego narażenia na kontakt kuratorów sądowych z materiałem biologicznie niebezpiecznym (wirus HIV, HBV, HCV).

1. Materiał biologiczny potencjalnie niebezpieczny:

- a. krew i każdy materiał biologiczny zawierający krew,
- b. narzędzia i przedmioty zanieczyszczone krwią,
- c. nasienie, wydzielina pochwowa, mleko kobiece, maź stawowa.

Uwaga

Mocz, kał, ślina, płwocina, wymiociny, wydzielina z nosa, pot, łzy NIE są zakaźne jeśli nie zawierają krwi. Kontakt z nimi NIE wymaga zastosowania profilaktyki poekspozycyjnej. Należy zastosować procedury ujęte w planie dezynfekcji.

2. Narażenie występuje podczas wykonywania następujących czynności:

- a. realizacji zadań z zakresu badania na obecność w organizmie osoby badanej: alkoholu, środków odurzających i psychotropowych,
- b. kontaktu z krwią lub materiałem biologicznym zawierającym krew osoby badanej testem,
- c. nieprzestrzeganie zasad dezynfekcji.

3. Postępowanie poekspozycyjne w przypadku potencjalnego narażenia na kontakt z materiałem biologicznie niebezpiecznym

- a. **Ekspozycja ma miejsce przy:**
 - każdym naruszeniu ciągłości skóry (zakłucie, zadrapanie, skaleczenie, otarcie naskórka, otwarta rana, celowe działanie, wynik agresji badanego),
 - kontakcie materiału potencjalnie zakaźnego z uszkodzoną skórą, śluzówkami lub spojówkami pracownika dokonującego badania,
 - długotrwałym kontakcie skóry pracownika z materiałem potencjalnie niebezpiecznym o dużej objętości.

4. Profilaktyka- swoiste i nieswoiste metody zapobiegania zakażeniom.

W celu zapobiegania zakażeniom należy:

- a. postępować zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych opublikowanym w Komunikacie Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 31 października 2013 roku, wydanym na podstawie art. 17 ust. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz.U. z 2019, poz. 1239, ze zmianami),
- b. stosować rękawiczki ochronne jednorazowego użytku (lateksowe, nitylowe, neoprenowe,
- c. stosować procedury dezynfekcji i mycia sprzętu używanego w działaniach,
- d. przestrzegać podstawowych zasad higieny- dezynfekcja i mycie rąk szczególnie po dezynfekcji sprzętu,
- e. przestrzegać reżimu sanitarnego w zakresie zbierania i przekazywania do utylizacji stosowanych rękawic jednorazowego użytku.

- f. nie stosować ponownie wyrobów medycznych jednorazowego użytku.

Uwaga

Profilaktyki przeciw HIV HBV HCV **NIE** stosuje się po ekspozycji na skórę nieuszkodzoną.

5. Postępowanie przedlekarskie w przypadku podejrzanego lub potwierdzonego narażenia na kontakt z materiałem potencjalnie zakaźnym.

- a. Oczyszczyć miejsca kontaktu z potencjalnie zakaźnym materiałem- 3- 5 minut przemywać skórę bieżącą wodą, następnie wodą z mydłem.

Uwaga

Nie stosować środków dezynfekujących na bazie alkoholu

- b. **NIE** tamować swobodnego wypływu krwi, jeśli nie ma obfitego krwawienia/krwotoku zagrażającego życiu. **NIE** wyciskać rany.
- c. Błony śluzowe jamy ustnej, nosa, przepłukiwać kilka minut czystą wodą.
- d. Oczy przepłukać kilkakrotnie wodą zachowując otwarte oczy, nie zaciskając powiek- przy pomocy aparatu do płukania oka będącego na wyposażeniu zestawu aptecznego.
- e. Nie używać wody o niskiej temperaturze.
- f. Obszar skóry o naruszonej ciągłości zabezpieczyć jałowym opatrunkiem.
- g. Niezwłocznie przetransportować pracownika po kontakcie z materiałem potencjalnym zakaźnym do właściwej placówki ochrony zdrowia (szpital zakaźny w, tel.....), z którym podpisano stosowne porozumienie na podejmowanie działań z zakresu profilaktyki po ekspozycyjnej.*
- h. Odnotować zdarzenie w Formularzu zgłoszeniowym
- i. Powiadomić o zaistniałym fakcie pracodawcę-
- j. Nawiązać kontakt telefoniczny ze szpitalem, do którego został przetransportowany poszkodowany będący potencjalnym źródłem zakażenia informując o zaistniałym zdarzeniu.

* Wskazane jest zawarcie umowy przez pracodawcę z właściwym miejscowo szpitalem zakaźnym w na wykonanie profilaktyki poekspozycyjnej.

6. Formularz zgłoszeniowy

Formularz zgłoszeniowy: po ekspozycji na krew / inny potencjalnie infekcyjny materiał (IPIM) HIV HBC HCV				
Data, godz. zdarzenia	Godz. zgłoszenia	Nr kolejny inf. ze zdarzenia którego dotyczy:		
Imię i nazwisko pracownika		Komórka organizacyjna		
Opis zdarzenia: (miejsce, okoliczności, zastosowane środki ochrony osobistej)				
Rodzaj potencjalnie zakaźnego materiału	Krew*, IPIM z krwią	Rodzaj IPIM * Mocz, kał, ślina, płwocina, wymiociny, wydzielina z nosa, pot, łzy, szczątki ludzkie, inne		
Ekspozycja na zakażenie	Miejsce narażone na ekspozycję	Głębokość rany	Czas trwania ekspozycji	Uwagi (np. narzędzie)
Naruszenie ciągłości skóry				
Uszkodzona wcześniej skóra				
Kontakt z błoną śluzową				
Kontakt ze spojówkami				
Inne (proszę opisać)				
Dane poszkodowanego potencjalnie zakażonego**				
imię nazwisko	adres	nr telefonu	miejsce hospitalizacji	

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI

Opracowana na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 roku w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznym (Dz.U. z 2017 poz. 1975)

1. Odpady medyczne, z wyjątkiem odpadów medycznych o ostrych końcach i krawędziach, zbiera się w miejscu ich powstawania do pojemników lub worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej albo do pojemników wielokrotnego użycia, w kolorze innym niż czerwony albo żółty, wytrzymałych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych.
2. Worki jednorazowego użycia umieszcza się na stelażach lub w sztywnych pojemnikach jednorazowego lub wielokrotnego użycia w sposób pozwalający na uniknięcie zakażenia osób mających kontakt z workiem lub pojemnikiem.
3. Pojemniki lub worki, o których mowa w pkt 1. , zapełnia się co najwyżej do 2/3 ich objętości w sposób umożliwiający ich bezpieczne zamknięcie. Niedopuszczalne jest otwieranie raz zamkniętych pojemników lub worków jednorazowego użycia.
4. Pojemniki lub worki, o których mowa w pkt 1, wymienia się tak często, jak pozwalają na to warunki przechowywania oraz właściwości odpadów medycznych w nich gromadzonych, nie rzadziej niż co 72 godziny.
5. Pojemnik lub worek z odpadami medycznymi w miejscu ich powstawania posiada widoczne oznakowanie identyfikujące, które zawiera:
 - a. kod odpadów medycznych w nim przechowywanych,
 - b. nazwę wytwórcy odpadów medycznych,
 - c. numer REGON wytwórcy odpadów medycznych,
 - d. numer księgi rejestrowej wytwórcy odpadów medycznych w rejestrze podmiotów wykonujących działalność leczniczą, o którym mowa w *ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 295, ze zmianami)*, wraz z podaniem organu rejestrowego;
 - e. datę i godzinę otwarcia (rozpoczęcia użytkowania);
 - f. datę i godzinę zamknięcia.
6. Odpady medyczne są wstępnie magazynowane w sposób selektywny w odpowiednio przystosowanym do tego celu pomieszczeniu .
7. Pomieszczenie, o którym mowa w punkcie 6:
 - a. posiada niezależne wejście,
 - b. jest zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych,
 - c. posiada ściany i podłogi wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję,
 - d. jest zabezpieczone przed dostępem owadów, gryzoni oraz innych zwierząt;
 - e. posiada drzwi wejściowe bez progu, których szerokość i wysokość gwarantuje swobodny dostęp,
 - f. posiada miejsca lub boksy wydzielone i oznakowane w zależności od rodzaju magazynowanych odpadów medycznych, a w przypadku magazynowania

odpadów medycznych w oznakowanych, szczelnie zamkniętych pojemnikach lub kontenerach dopuszcza się brak wydzielonych boksów,

- g. jest wyposażone w termometr do pomiaru temperatury wewnątrz pomieszczenia,
- h. posiada wentylację zapewniającą podciśnienie, z zapewnieniem filtracji odprowadzanego powietrza; dopuszcza się zastosowanie wentylacji grawitacyjnej pod warunkiem magazynowania odpadów medycznych w szczelnie zamkniętych pojemnikach lub kontenerach i oznakowanych w zależności od rodzaju magazynowanych odpadów medycznych,
- i. posiada zabezpieczenia techniczne przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmujące również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów.

8. Odpady medyczne, inne niż niebezpieczne o kodach 180101,180104,180107,180109 i 180181 mogą być wstępnie magazynowane tak długo, jak pozwalają na to ich właściwości, jednak nie dłużej niż 30 dni.

Uwaga

Rękawiczki jednorazowe, których kuratora używa do badania, są kwalifikowane jako odpad medyczny o kodzie 180104.

- 9. Pracownik transportujący odpady medyczne powinien używać środków ochrony-rękawic jednorazowych.
- 10. Transport odpadów : w trakcie transportu odpady mają być zapakowane w taki sposób aby ryzyko rozprzestrzeniania się zainfekowanego materiału było wyeliminowane.

Uwaga

Przeprowadzenie badania na obecność alkoholu i środków odurzających, podczas których pracownik jest narażony na działanie czynnika biologicznego, jest możliwe tylko i wyłącznie przy zachowaniu powyższych procedur przed- i poekspozycyjnych oraz procedur postępowania z odpadami . Oznacza to, że pracownik nie może przeprowadzić badania podczas czynności podejmowanych w terenie, bowiem niemożliwe jest wówczas przestrzeganie powyżej wskazanych procedur, co tym samym narusza przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy przy jednoczesnym narażaniu pracownika na potencjalne zarażenie materiałem biologicznym, który skutkowało będzie uszczerbkiem na zdrowiu.

PROCEDURA UDZIELANIA WSPARCIA PSYCHOLOGICZNEGO KURATOROM SĄDOWYM

Użyte w procedurze określenia oznaczają:

- **sytuacja kryzysowa**- sytuację będącą następstwem zdarzenia traumatycznego lub stresu, mającego wpływ na funkcjonowanie kuratora sądowego;
- **interwencja kryzysowa**- zespół psychologicznych działań, których celem jest przywrócenie równowagi psychicznej kuratora sądowego, u którego na skutek sytuacji kryzysowej wystąpił stan kryzysu psychicznego, utrudniającego lub uniemożliwiającego samodzielne odzyskanie równowagi emocjonalnej, poznawczej i behawioralnej;
- **pierwsza pomoc emocjonalna**- psychologiczne wsparcie kuratora sądowego bezpośrednio po wystąpieniu sytuacji kryzysowej, którego celem jest zredukowanie stresu oraz wzmocnienie krótko i długoterminowego radzenia sobie w danej sytuacji kryzysowej;
- **superwizja**- w pracy kuratora sądowego jest rozumiana jako ustawiczny rozwój zawodowy zawodowych kuratorów sądowych, służący utrzymaniu wysokiego poziomu świadczonych usług, zachowaniu i wzmocnieniu kompetencji zawodowych, udzielaniu wsparcia, poszukiwaniu źródeł trudności w pracy i możliwości ich pokonywania.

1. Pracodawca na wniosek kuratora zawodowego lub na wniosek bezpośredniego przełożonego zawodowego kuratora sądowego (kierownika zespołu, kuratora okręgowego lub jego zastępcy) lub z własnej inicjatywy, po uzyskaniu zgody zainteresowanego zawodowego kuratora sądowego, zapewnia mu bezpłatne specjalistyczne wsparcie psychologiczne
2. Pomoc psychologiczna jest udzielana w formie:
 - a. porady psychologicznej,
 - b. grupowego odreagowania psychicznego,
 - c. grup wsparcia,
 - d. interwencji kryzysowej,
 - e. superwizji.
3. Pierwsza pomoc emocjonalna udzielana jest w szczególności w formie:
 - a. diagnozy podstawowych potrzeb kuratora sądowego w konkretnej sytuacji kryzysowej i podjęcia lub zainicjowania działań zmierzających do ich zaspokojenia,
 - b. przeprowadzenia indywidualnego odreagowania emocjonalnego kuratora,
 - c. omówienia z kuratorem sądowym sytuacji kryzysowej będącej źródłem jego reakcji psychofizycznych oraz możliwych jej konsekwencji,
 - d. działań zmierzających do zapewnienia wsparcia ze strony bliskich mu osób.
4. Do sytuacji kryzysowej zalicza się w szczególności:

- a. śmierć kuratora,
 - b. popełnienie lub usiłowanie popełnienia samobójstwa przez kuratora,
 - c. czynną napaść na kuratora lub jego rodzinę,
 - d. groźby karalne wobec kuratora albo jego rodziny,
 - e. ciężką chorobę kuratora,
 - f. śmierć lub ciężką chorobę osoby bliskiej kuratorowi;
 - g. uczestniczenie kuratora w zdarzeniu, które spowodowało bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia jego lub innych ludzi,
 - h. wykonywanie przez kuratora zadań służbowych w okresie stanu klęski żywiołowej oraz w czasie katastrofy lub podczas aktu terroryzmu, stanu epidemii, pandemii lub stanu wyjątkowego,
 - i. bezpośredni kontakt kuratora ze śmiercią dziecka lub śmiercią dziecka w rodzinie, wobec której wykonuje nadzór/dozór lub inne stałe czynności na zlecenie sądu,
 - j. udział kuratora przy wykonywaniu czynności przymusowego odebrania osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką,
 - k. podjęcie czynności procesowych wobec kuratora czynności w związku z podejrzeniem popełnienia przez niego przestępstwa.
5. Psycholog podejmujący interwencję kryzysową albo udzielający pierwszej pomocy emocjonalnej kuratorowi jest w szczególności zobowiązany do:
- a. uzyskania, z zachowaniem ograniczeń wynikających z odrębnych przepisów, informacji niezbędnych do podjęcia interwencji kryzysowej albo udzielenia policjantowi lub pracownikowi pierwszej pomocy emocjonalnej,
 - b. nawiązania bezpośredniego kontaktu z kuratorem;
 - c. udzielenia kuratorowi pierwszej pomocy emocjonalnej albo ustalenia w porozumieniu z kuratorem czasu i miejsca interwencji kryzysowej.
6. Psychoterapia prowadzona jest w formie:
- a. indywidualnych sesji z kuratorem,
 - b. grupowych sesji z kuratorami.
7. Psychoedukacja prowadzona jest w formie:
- a. wykładów, w tym wykładów interaktywnych,
 - b. konferencji lub seminariów,
 - c. warsztatów lub treningów,
 - d. publikacji artykułów,
 - e. opracowywania poradników, broszur lub ulotek.
8. Zawodowy kurator sądowy jest uprawniony do korzystania z superwizji, z zachowaniem poniżej określonych zasad:
- a. do korzystania z superwizji pracy, prowadzonej przez superwizorów, jest każdy zawodowy kurator sądowy,

- b. udział kuratora zawodowego w suprewizji jest dobrowolny i wymaga wyrażenia przez niego zgody,
9. Właściwy prezes sądu będący pracodawcą kuratora zawodowego jest zobowiązany zapewnić kuratorowi zawodowemu dostęp do specjalistycznego wsparcia psychologicznego, w tym prawa do superwizji.
 10. Specjalistyczna pomoc psychologiczna , o której mowa w § 2 obywa się w ramach czasu pracy zawodowego kuratora sądowego.